

A Magyar Építész Kamara
Elnökségének
stratégiai célkitűzései
2021–2025

MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA
CHAMBER OF HUNGARIAN ARCHITECTS

A Magyar Építész Kamara
Elnökségének
stratégiai célkitűzései
2021–2025

Budapest, 2022.

TISZTELT KAMARAI TAGOK!

A stratégia a célok és a célok eléréséhez szükséges eszközök meghatározása. A stratégia általában szándékok, döntések együttese, amely meghatározza a célkitűzéseket, a megvalósításhoz szükséges erőforrásokat, valamint a fejlesztési akciókat. A formális stratégia tudatos, írásban rögzített, míg az informális sokszor létezik a gyakorlatban, írásban nem rögzítik.

Eme utóbbival a kamara folyamatosan rendelkezett, hogy csak szemelvényt szerűen, néhány kiragadott példát említsünk. A nemzetközi célok mindig is egyeztek a kamara céljaival, a kamarai tagok részére ismertetés készült a több ütemben (1995–2002 között) összeállított ACE Fehér Könyv UIA-változatáról, 2003-ban „Az épített környezet jövője Európában” című konferencia került megrendezésre a BME dísztermében. A Szakmapolitikai bizottság 2010. évi munkaterve is a kamara életét meghatározó témákat jelölt ki. A rendszeres TET-ek pedig napjainkig tárgyal olyan napirendeket, ahol az elnökök konkrét kamarai célokat és azok megvalósításához szükséges „útvonalakat és lépéseket” határoznak meg.

A tavaly novemberében hivatalba lépő elnökség összegyűjtötte, és jelen kiadványban kifejti véleményét és prezentálja Önök felé a kamara céljainak széles spektrumát.

Kellemes, hasznos és konstruktív gondolkodást kívánunk a kamara összes tisztelt tagjának:

Hajnóczi Péter dr. elnök, Szalay Tihamér alelnök, Turi Attila alelnök, Tutervai Mátyás alelnök, Babinszky Tünde, Bachmann Bálint dr., Makovényi Ferenc dr., Markos Anikó, Schulcz Péter elnökségi tagok.

Budapest, 2022. március 31. napján

TARTALOM

TISZTELT KAMARAI TAGOK!	3
1. A KAMARA ÉS AZ ÉPÍTÉSZET	6
2. KAMARA ÉS AZ ÉPÍTÉS	7
2.1 ÉRDEK-KÉPVISELETI FELADATOK	7
2.2 A PÁLYAKEZDŐK	8
2.3 SZAKIRÁNYÚ GYAKORLAT MEGSZERZÉSE	9
2.4 MENTOR-GYAKORNOKI RENDSZER	10
2.5 JOGOSULTSÁGI VIZSGA	11
2.6 TOVÁBBKÉPZÉSI RENDSZER	12
2.7 A PÁLYÁT BEFEJEZŐK	13
3. KAMARA ÉS A SZAKMAGYAKORLÁS	14
3.1 SZAKMAGYAKORLÁS FELTÉTELEI	14
3.2 ORSZÁGOS SZAKMAFELÜGYELET, KAMARAI BIZTOSOK	14
3.3 MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS, FOGYASZTÓVÉDELEM	18
3.4 TERVDOKUMENTÁCIÓK TARTALMA	18
3.5 SZAKMAI HÁTTÉR BIZTOSÍTÁSA, SEGÉDLETEK	21
3.6 DÍJSZÁMÍTÁS RENDSZERE	23
3.7 KAMARAI TAGOZATOK	24
4. KAMARA ÉS A MEGRENDELŐ	26
4.1 A MUNKÁBA ADÁS RENDSZERE	26
4.2 KÖZBESZERZÉSEK RENDSZERE	26
4.3 TERVPÁLYÁZATOK RENDSZERE	28
4.4 BERUHÁZÁSI FOLYAMATOK ÉS TERVEZŐI SZOLGÁLTATÁSOK RENDSZERE	30
4.5 ÉPÍTÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER	31
5. KAMARA ÉS A TÁRSADALOM	33
6. KAMARA ÉS AZ OKTATÁS	35
6.1 AZ ÉPÍTÉSZET SZEREPE AZ ALAP- ÉS KÖZÉPFOKÚ OKTATÁSBAN	35
6.2 AZ OKTATÁSI KÖVETELMÉNYEK A GRADUÁLIS ÉS A POSZTGRADUÁLIS KÉPZÉSBEN	36

7.	KAMARA ÉS A JOGALKOTÓ	38
7.1	A KAMARA SZEREPE A JOGSZABÁLY-ELŐKÉSZÍTÉSben	38
7.2	A KAMARA MINT JOGSZABÁLY KEZDEMÉNYEZŐ	38
7.3	A KAMARA SZEREPE A JOGSZABÁLY-VÉLEMÉNYEZÉSben	38
7.4	EGYSÉGES ÉPÍTÉSZETI-ÉPÍTÉSÜGYI FOGALOMTÁR	39
8.	KAMARA ÉS A JOGALKALMAZÓK	41
8.1	AZ ÉPÍTÉSZ ÉS A JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET	41
8.2	ÉPÍTÉSIGAZGATÁSI ÉS ÉPÍTÉSFEÜGYELETI RENDSZER	42
8.3	EGYSÉGES JOGÉRTELMEZÉS	42
8.4	PARTNERSÉG	43
9.	KAMARA ÉS A SZAKMAI SZERVEZETEK	44
9.1	SZAKMAI SZERVEZETEK	44
9.2	KÜLKAPCSOLATOK ÉPÍTÉSZ KAMARÁKKAL, SZERVEZETEKkel	45
9.3	ÉPÍTŐIPARI SZERVEZETEK	45
10.	KAMARAI KOMMUNIKÁCIÓ	47
10.1	KÉTIRÁNYÚ KOMMUNIKÁCIÓ A TAGOKKAL	47
10.2	KÉTIRÁNYÚ KOMMUNIKÁCIÓ A TERÜLETI KAMARÁKKAL	48
10.3	KOMMUNIKÁCIÓ A TÁRSADALOMMAL	49
10.4	KOMMUNIKÁCIÓS FELÜLETEK, TECHNIKÁK	50
10.5	MÉDIAKAPCSOLATOK	51
11.	KAMARAI SZOLGÁLTATÁS	53
11.1	TITKÁRSÁGOK MŰKÖDÉSE, E-ÜGYINTÉZÉS	53
11.2	A KAMARA SZAKMAGYAKORLÁST ÉRINTŐ SZOLGÁLTATÁSAI	53
11.3	A KAMARA BIM-SZOLGÁLTATÁSAI	54
11.4	A KAMARA KULTURÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI	56
11.5	A KAMARA EGYÉB SZOLGÁLTATÁSAI	56
12.	KAMARA GAZDÁLKODÁSA	58
12.1	TAGDÚRENDSZERE	58
12.2	VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉG	59
12.3	SZOLGÁLTATÓI TEVÉKENYSÉG	59

1. A KAMARA ÉS AZ ÉPÍTÉSZET

„Jó környezetben élni nem szerencse dolga. A jó környezet csak oly mértékben jön létre, amennyire a politikusok és mindazok, akik ennek megteremtésén munkálkodnak, építészek, mérnökök, beruházók és kivitelezők valóban jól látják, hogy mi is történik.”
(Eoin O’Cofaigh)

A Magyar Építész Kamara (MÉK) önkormányzattal, országos feladat- és hatáskörrel rendelkező köztestület, melynek létrehozását a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény (Kamtv.) rendelte el.

A MÉK az építészeti tevékenység jogszerűségének és szakmai színvonalának biztosítása érdekében ellátja a Kamtv., vagy kormányrendelet által hatáskörébe utalt közfeladatokat.

Az építészet, a belsőépítészet, a településtervezés és a tájépítészet (együtt: az építészet) a művészet, a technika és a tudomány olyan szintézise, amely közvetlenül és kézzel fogható módon hat életkörülményeinkre. Ez a szintézis adott esetben olyan építészeti alkotásban ölt testet, amely a megbízó igényein alapuló programot valósítja meg a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel biztosította költségvetés keretein belül.

Az építészet az időről és a helyről szól. Az idő összeköti az épületeket és azok környezetét, valamint kulturális örökséget és történelmet teremt. A hely értelmet ad az építészet és a természetes környezet kapcsolatának. Az építészetet – többek között – térkapcsolatok, arányok, formák, szerkezetek, anyagok és a megvalósítás folyamata alkotja. Az épített környezet formálja a köztudatot, és az visszahat annak minőségére, a nemzeti és a helyi identitás kialakulására. Az építészet hosszan tartó hatást fejt ki környezetére, ezért is hordoz magában egyetemes értékeket.

Az épített és táji környezet meghatározza az állampolgárok életminőségét, valamint az adott országról állampolgáraiban és a külföldiekben kialakuló képet. Az épített környezet ugyanakkor a történelem, a hagyományok, a kultúra tárgyi lenyomataként az új generációk nevelője is. Az épített környezet minősége, az építészeti kultúra ezért közügy.

A kamara célja a minőségi építészet támogatása és továbbfejlesztése. Ezért igen szerteágazó feladatain túl kiemelt célja közé emelte az épített és táji környezet értékeinek feldolgozását. A magas színvonalon létrehozott alkotások példát mutatnak, és őrzik az utókor számára egy kor adott pillanatának minőségét.

2. KAMARA ÉS AZ ÉPÍTÉS

2.1 ÉRDEK-KÉPVISELETI FELADATOK

Az építész kamarák egyik legfontosabb feladata a kamarák tagjait képező, tisztességesen, alkotni kívánó építész szakmagyakorlók és a környezetünket jelentősen meghatározó építészet érdekeinek képviselete. Ezeket az érdekeket képviselnünk kell:

- ügyeskedő, a szakmai szabályokat kikerülő tagtársainkkal szemben;
- az építészeti alkotás létrehozásában részt vevő más szakmai szereplők (projektvezető, lebonyolító, társtervező, műszaki ellenőr, kivitelező) meggyőzésével;
- az építészeti alkotás minőségét befolyásoló, esetleg meghatározó (fejlesztő, építtető, építési hatóság, egyéb döntéshozók) döntéshozóknak iránymutatással;
- az épített környezetet használó, benne élő, életüket befolyásoló társadalom képzésével;
- az építészet és az építés szabályait megalkotó „nagypolitika” szakmai segítségével.

Jelenleg az építész kamarák asszertivitása – érdekérvényesítő képessége – alacsony. A fent felsorolt öt terület mindegyikén van mit javítanunk. A kitűzött célokat több esetben nem sikerül maradéktalanul teljesíteni, esetenként gyengék az eredmények.

Ezt mindenki érzi, az országos és területi kamarák tisztségviselői, küldöttei és a tagság is. Ez rossz érzéseket szül és káros a kamara, az építészek és az építészet széles körű megítélésében, amin mindenképpen változtatni kell.

Ha eredményt akarunk elérni, kerülni kell a kamaráink és az építészek megnyilvánulásainál is a rossz irányba mutató, ártó viselkedési formákat (negatív, bíráló hozzáállás megoldási, módosítási javaslatok felkínálása nélkül; mások, illetve más érdekek meg nem hallgatása stb).

Ha a Kamarák az érdekérvényesítő képességeiken javítani akarnak, azonnal lépni kell, a legfontosabbak:

- Tudja a kamara az irányt, ahová haladni akar, és amit el akar érni. A célokat pontosan meg kell határozni, mit akarunk és miért. Ebben teljes egyetértés kell.

- Céljainkat úgy kell meghatározni, hogy egyéb jogos érdekeket (építési folyamat egyéb szereplői, építtetők, jogalkotók stb.) alapvetően ne sértsen. Ehhez szükséges mások céljainak megértése és elfogadása.
- Meg kell teremteni a belső egységet, a kamarák és a tagság célja nem lehet ellentétes, hiszen a tagság érdekében létezőnk.
- Mindezekhez fel kell tárni a kamarák működésének problémáit, és ezt értékelni kell. A teljes önismeret nélkül a folyamat nem elindítható.
- Meg kell teremteni teljes függetlenségünket azokkal szemben, akikkel szemben érdekeinket képviselni kívánjuk. Ez a kamarák tagságára jelentős terhet ró, azonban minden tagban tudatosítani kell, erőbefektetés nélkül eredményt nem lehet elérni.
- Mindehhez tiszta, nyílt, asszertív (a kamara és mások érdekeit is figyelembe vevő), de határozott kommunikációnak kell társulnia.

2.2 A PÁLYAKEZDŐK

Általánosságban elmondható, hogy a kamarai tisztséget vállalók jórészt az idősebb korosztályból kerülnek ki. Ezért a jövőben kiemelt hangsúlyt kell fektetni a kamarai munka fiatal szakmagyakorlókkal történő megismertetésére, számukra nagyobb mozgástér biztosítására, a véleményalkotásra és egyes feladatok elvégzésére annak érdekében, hogy a következő választási ciklusban fiatal, agilis, de egyben felkészült, kellő tapasztalattal és kapcsolati hálóval rendelkező kamarai vezetés kerülhessen megválasztásra, akik a folyamatokat kellő mértékben átlátva, hathatósan segíthetik a szakmát.

Fontos, hogy az országos kamara és a területi építész kamarák már a felsőoktatási intézményekben elérjék a szakterületi hallgatókat, megismertessék velük a kamarát, hogy minél könnyebben és minél gyorsabban kamarai tagokká válhassanak a képzés elvégzése után. Ennek érdekében a kamaráknak célzott rendezvényeket, továbbképzéseket kell szervezniük a pályakezdők számára, elősegítendő a minőségi szakmagyakorlatuk megszerzését, valamint megkönnyítendő bekapcsolódásukat a szakmai vérkeringésbe. Ugyancsak a Kamara feladata az ehhez szükséges megfelelő szakmai kiadványok, segédletek biztosítása.

2.3 SZAKIRÁNYÚ GYAKORLAT MEGSZERZÉSE

A kamara kiemelt figyelmet kell, hogy fordítson a pályakezdőkre. Feladata, hogy a diplomaszerezést követően a szakmai gyakorlatuk megkezdésekor bevonja a fiatal építészeket a kamarai életbe.

A szakmagyakorlási tevékenység megkezdésének jogszabályban előírt alapvető fő feltételei a szakirányú képesítés megléte, a szakmai gyakorlat és jogosultsági vizsga.

A szakmai tudás átadása az oktatóintézmények feladata, a jogosultsági vizsga reformját egy másik fejezet elemzi.

A szakirányú képesség megszerzésének minőségi emelésében a kamaráknak nem sok mozgásterük van. A képzés az egyetemek autonómiájába tartozik, ebbe a kamara nem szólhat bele.

A kamarának jogában áll a gyakorlati idő letöltésének célját, módját és igazolási módusát szabályozni. A gyakorlati időnek nagyon fontos feladata van, a gyakorlati idő lényege az, hogy a fiatal pályakezdő a választott szakmagyakorlási területének megfelelően szinte minden kérdésben begyakorolja az elméletben megtanultakat. A gyakorlati idő célja, hogy a pályakezdő az önálló szakmagyakorláshoz szükséges minden lényeges körülménnyel, feladattal megismerkedjen. Tervezési program, tervfázisok, azok műszaki tartalma, építetivel való együttműködés, egyeztetések főépítésszel, hatósággal, szakhatóságokkal, tervtanácson való viselkedés, építészeti verseny, kivitelezői versenyeztetés, észrevételekre válaszok, megvalósítási folyamat, tervezői művezetés, tervhibák kezelése és következmények, jogi ügyek és sorolhatnám. Nem biztos, hogy a munkáltatójának ez célja és érdekében áll. Így a gyakorlati idő végén kiadott igazolásának sincs ellenőrizhetően relevanciája. Ennek érdekében:

- Szabályzatban ki kell dolgozni a gyakorlat eltöltésének feltételeit, a gyakorlati idő alatt minimálisan megvalósítandó feladatokat.
- A gyakorlati idő megkezdésének időpontját a területileg illetékes kamaránál a pályakezdőnek be kell jelenteni. A kamara gyakornokként nyilvántartásba veszi minimális nyilvántartási díjért. Ettől az időponttól számítódik a gyakorlati idő.
- A gyakorlati időt elsősorban a kamara által minősített és az adott tevékenységre akkreditált irodánál lehet letölteni az egyetemi gyakorlatok eltöltésének analógiájára. A cégek akkreditálását a kamarában erre a feladatra létrejött bizottság végzi. A cégeknek vállalniuk kell nyilatkozatban, hogy a gyakornok gyakorlati idejét a kamara által meghatározott feltételekkel tölti. Az akkreditált cégben is lennie kell egy nagy gyakorlattal rendelkező szakmagyakorlónak, akik a gyakornok teljes gyakorlati idejét végigkísérik és a gyakorlati idő végén nyilatkozatot ad.

- Ha a gyakornok úgy dönt, hogy gyakorlati idejét részben vagy egészében nem akkreditált cégnél kívánja eltölteni, akkor a gyakorlati idő megkezdésekor mentori címmel rendelkező, nagy tapasztalatú építésztt kell felfogadnia, akinek a feladata a gyakornok gyakorlati idejének végigkísérése, akinek feladata, hogy a szabályzatban megfogalmazottak szerint végezze a gyakornok a gyakorlatát. Ebben az esetben a gyakorlati idő lezárásával a mentor állítja ki az igazolást.
- A kamarának rendszeresen kell tartania továbbképzéseket gyakornokai számára, akiknek ezeken való részvételüket igazolni kell.

A gyakorlati időt részleteiben és egyhuzamban egy, illetve több mentor segítségével is teljesíteni lehet. Minden mentornak csak az általa mentorált időszakot van joga igazolni. A gyakornok csak a kamara szabályzata szerint elvégzett és igazolt gyakorlati időt követően bocsátható jogosultsági vizsgára, ahol túlnyomórészt nem a lexikális tudásáról, hanem a megszerzett gyakorlatáról kell beszámolni.

2.4 MENTOR-GYAKORNOKI RENDSZER

A MÉK hosszú távú stratégiájának megvalósítása keretében megkezdődött a mentor-gyakornoki rendszer kidolgozása. Az új rendszer az egyetem befejezésétől a szakmagyakorlási jogosultság megszerzéséig segíti a fiatal kollégákat abban, hogy meglévő készségeiket jó irányba fejlesszék tovább, megfelelő gyakorlatot szerezzenek a szakmai gyakorlati idő alatt ahhoz, hogy annak letelte után önállóan is képesek legyenek a minőségi munkavégzésre és megalapozott tudásra tegyenek szert a munkavégzéshez elengedhetetlen jogszabályi környezetből.

A gyakorlati idő kamarai szabályzat szerinti hasznos és eredményes eltöltésének legfontosabb személye a mentor. A gyakornok számára szükséges egy személy, aki a gyakornok gyakorlati idejét végigkíséri, hiszen munkahelyet a gyakorlati időn belül bármikor lehet váltani. Ezt a személyt nevezzük mentornak, aki végigkíséri és segíti a gyakornok munkáját a gyakorlati idejében, esetleg azon túl is. Ez természetesen lehet az egyik munkáltató irodában dolgozó, jogosultsággal rendelkező építész is, ha vállalja, hogy munkahelyváltás esetén is segíti a gyakornokot (mint a doktori képzésnél).

A mentor feladata, hogy a kamarák által összeállított (szabályzatba foglalt) gyakorlati képzés lehetőség szerint minden lényeges elemével megismertesse a gyakornokot, illetve ellenőrizze, hogy ez a munkahelyén megtörténik. A mentor adja ki a gyakorlati idő leteltével a kamara felé az igazolást a gyakorlat teljesítéséről. Csak azokat az időtartamokat veheti figyelembe, ahol a gyakorlat megszerzéséhez szükséges tevékenységeket végezte a gyakornok, függetlenül attól, hogy alkalmazásban volt-e egy irodában.

A gyakorlati idő megkezdésekor meg kell nevezni a mentort. Ezt vagy a gyakornok választja, vagy ha nem akarja, a kamara nevezi ki. A gyakorlati időn belül mentorváltás csak indokolt esetben történhet, minden esetben a kamara tudtával, hozzájárulásával. A váltáskor a mentoroknak egymás között „el kell számolni”.

A mentori tevékenység jogosultsághoz kötött. Biztosan szükséges némi díjazása. A díjazását a kamara fizeti a gyakornok által befizetett nyilvántartási díjból. A mentori tevékenység a gyakorlati időt követően is fennállhat, ha a gyakornok igényli, akár több évig, hogy a gyakornok által megszerzett friss szakmagyakorlási jogosultságot követően a pályakezdését segítse. Ebben az esetben a díjazását már a pályakezdő fedezi.

A gyakornoki és a mentori kötelezettségeket, felelősséget és jogokat kamarai szabályzatba kell foglalni.

A mentor értékmérője lesz, hogy gyakornoka a jogosultsági vizsgát képes-e letenni.

E közös munka kiegészítő eleme pedig az a rendszeresen megrendezésre kerülő előadás-sorozat, mely célzottan bővíti a fiatal szakmagyakorlók tárgyi tudását.

2.5 JOGOSULTSÁGI VIZSGA

A jogosultsági vizsga jelenleg két részből áll, általános és szakirányú részből. Ennek pontos tartalmát jogszabály szabályozza. A jogosultsági vizsga feltételeit eddig olyan jogszabály határozta meg, amelyik szigorúan csak a jogi ismeretek számonkérését tette lehetővé. Az idén életbe lépett új jogszabály szerint a Kamara feladata ennek a vizsgának a tartalmi meghatározása. Ebbe a jogszabályi keretekbe belefér az elméleti tudáson kívül a gyakorlati tudás megszerzésének az ellenőrzése is mindkettő részben. A hangsúly feltétlenül a gyakorlati tudás megszerzésére kell áthelyezni, különös tekintettel a kamarai etikai kódex alkalmazásának készségét, a szerződéskötéssel kapcsolatos ismereteket, a közbeszerzéssel kapcsolatos ismereteket, a vállalkozások működésének ismeretét, a tervezői művezetést, a költségvetéssel kapcsolatos ismereteket, valamint a kivitelezés során felmerülő tervezőket érintő kérdésekre.

A jogosultsági vizsgának a feladata nem azt ellenőrizni, hogy az egyetemi oktatás során a pályakezdő megszerezte-e a szükséges elméleti tudást, hiszen azt a diploma igazolja. Nem az a célja, hogy a pályakezdő jogi ismereteit ellenőrizze, hiszen az bármikor elsajátítható. A jogosultsági vizsga feladat, hogy ellenőrizze, a gyakornok a gyakorlati ideje alatt megtanult és begyakorolt-e mindent, ami az önálló szakmagyakorlás végzéséhez elengedhetetlen. Itt főleg nem az elméleti ismereteket (jogszabályok), hanem a gyakorlati tudást kell ellenőrizni (pl.: megoldandó feladatokon, megfogalmazandó kérvényeken stb. keresztül).

Ennek pontosan ki kell dolgozni a rendszerét, tematikáját minden részterületen. A vizsgát nem kell, hogy megelőzze oktatás, hiszen a felkészítés a gyakorlati idő.

A cél, a jogosultsági vizsga ne egy formális procedúra, hanem egy, a szakmagyakorlás súlyával és felelősségével arányban álló komoly megmérettetés legyen, felelősséggel.

A MÉK célja a jogosultsági vizsga rendszerének áttekintése és átalakítása, új, a mai kor igényeihez és a külső környezethez igazodó, a leendő szakmagyakorlókat szakmai tevékenységükben mind jogi, mind szakmai szempontot segítő, előremutató és naprakész információkat biztosító tananyagok fejlesztése.

2.6 TOVÁBBKÉPZÉSI RENDSZER

A MÉK fontosnak tartja, hogy tagjai folyamatosan tovább képezzék magukat és ehhez szükségesnek látja a továbbképzés megújítását.

Mostanra a továbbképzés kissé elfáradt, a tanfolyamok színvonala változó, a pontgyűjtő cédulák megszerzése többször teherként jelentkezett a tagságnál, semmint érezték annak nélkülözhetetlenségét.

Belátható időn belül a továbbképzések zömét a területi kamarák segítségével kellene lebonyolítani, ehhez kell erőforrásokat átcsoportosítani.

Mind szervezeten, mind tartalmilag szükséges a megújítása a folyamatnak.

A megújuló szakmai képzések legnagyobb érdeklődésre számot tartó előadásai a jövőben online formában is elérhetők lesznek a TAKO-rendszeren belül, így folyamatosan bővül és változik nemcsak a tantermi, hanem az online képzések köre is.

Fontosnak tartjuk, hogy a képzésről folyamatos visszajelzést kapjunk a tagjainktól és a nem megfelelőnek, unalmasnak, korszerűtlennek értékelt továbbképzések ne kapjanak lehetőséget a továbbiakban.

Szervezeten egy könnyebben kezelhető számítógépes felület kidolgozása szükséges, ahol az esetleges befizetések és igazolások könnyen és zömében automatikusan megtörténnek, csökkentve ezzel a titkárságok és a tagok adminisztrációs terheit.

A kötelező továbbképzés anyagát folyamatosan frissíteni kell, mint ahogy eddig is tettük.

A szabadon választott képzéseknél külön kell választani azokat a szakmai programokat, amelyek marketingcéllal termékismertetőket tartalmaznak, ezeknek is van helyük a továbbképzésben, de ezeket a gyártó és a forgalmazó cégek finanszírozzák meg.

Azokat a szakmai fórumokat, ahol az építészek a szakmához kötődő megbeszéléseket, fórumokat, ismertetőket, konferenciákat, klubesteket tartanak – lehetőleg a területi kamarák égisze alatt –, azok támogatása mellett kell megtartani.

Ezek a fórumok a szakmai közélet, a szakmagyakorlók találkozási pontjai lehetnének és megszűnne az az erőltetett pontgyűjtő akciózás, ami sokszor a mai gyakorlatot jellemzi.

Természetesen lehetőség lenne a továbbiakban is olyan egyéni továbbképzésekért pontokat szerezni, mint a tudományos, oktatási vagy pályázati tevékenység, de nem támogatnánk pontszerzéssel a szakmagyakorlást olyan módon, hogy a tervzsűri által elfogadott tervekért pontokat adnánk, az ugyanis minden szakmagyakorlónak alapvető kötelessége, hogy jó minőségű tervet szolgáltatson a megbízónak.

Támogatnánk ugyanakkor azt, ha valaki tervtanácsban zsűrizik, vagy a szakmagyakorlás számára hasznos közéleti tevékenységet végez.

Ezt az átalakítást szervezeti szinten egy éven belül el kellene érni, lehetőséget adva a tagságnak, hogy a változásokra felkészüljenek.

2.7 A PÁLYÁT BEFEJEZŐK

A Kamara kiemelt feladata az aktív pályafutásukat befejező tervezőkkel történő törődés. Magától értetődő szakmai és szakmaetikai követelmény, hogy a MÉK és a Területi Kamarák biztosítsák ezen tagjainak a saját döntésüktől függő mértékű megtartását a kamarai vérkeringésben. Fenn kell tartanunk a kapcsolatot a már nem aktív tervezőkkel, tájékoztatnunk kell őket a kamara szakmai rendezvényeiről, digitális vagy nyomtatott megjelenéseiről.

A másik fontos feladat annak biztosítása, hogy a nagy szakmai tapasztalattal, tudással rendelkező tagjaink átadhassák tudásukat az utókornak. Ennek érdekében megfelelő felületet kell biztosítanunk arra a célra, hogy az üzeneteik eljussanak az aktív tagokhoz, történjen ez kiadványok vagy rendezvények formájában.

Ugyancsak fontos feladat, hogy az aktív tervezést befejező kamarai tagok által tervezett épületek, beruházások dokumentációi megfelelő módon kerüljenek archiválásra és megőrzésre. Ez közös érdeke a nyugalomba vonuló tagnak, a későbbiekben ezeket a dokumentációkat esetlegesen felhasználó tervezőknek, beruházóknak és a társadalomnak egyaránt, hiszen ez egy olyan szellemi vagyon, amelynek megőrzése társadalmi kötelezettség. Az ezzel kapcsolatos feladatok ellátásában együtt kell működnünk mind a Lechner Tudásközponttal, mind pedig a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központtal.

3. KAMARA ÉS A SZAKMAGYAKORLÁS

3.1 SZAKMAGYAKORLÁS FELTÉTELEI

A hatályos jogszabályok nem írják elő az építési folyamatban tevőlegesen, döntéshelyzetben részt vevő minden műszaki-építész szereplőnek a kötelező kamarai tagságot, valamint a jogosultságot. A szabályozott területeknél sokkal fontosabb szerepben és döntéshelyzetben lévő szereplők (projektvezető, beruházáslebonyolító, felelős műszaki vezető, műszaki ellenőr, főépítész, hatósági ügyintéző stb.) kamarai tagság nélkül, ebből következőleg szakmailag kontrollálatlanul és szankcionálatlanul végzik tevékenységüket, sőt egyes területek (projektvezető, beruházáslebonyolító) ellátása nemcsak jogosultság nélkül, hanem minden szakmai végzettség és gyakorlat nélkül végezhető. Ez rendkívül sok konfliktust és ebből eredő szakmai hibát és kárt eredményez.

Az építési folyamat szakszerűségének, az eredmény gazdaságosságának és építészeti-műszaki minőségének növelése érdekében ezen haladéktalanul változtatni szükséges.

Szükséges a már elkezdett folyamat folytatása, azaz a beruházási folyamatban részt vevő valamennyi szereplő képzése, továbbképzése, valamint a még nem szabályozott területeken a tevékenység valamilyen jogosítványhoz való kötése. Meg kell határozni a még nem szabályozott területeken (projektvezető, lebonyolító, munkahelyi irányító mérnök) a tevékenység ellátásához minimálisan szükséges követelményeket (végzettség, gyakorlat, szakvizsga). A minőségi szakmagyakorlás biztosítása érdekében meg kell teremteni az ellenőrzés rendszerét is.

3.2 ORSZÁGOS SZAKMAFELÜGYELET, KAMARAI BIZTOSOK

A szakmagyakorlók munkájának ellenőrzése során az ellenőrzés fő célja a szolgáltatási színvonal feltérképezése, a típushibák, a szolgáltatás irányának (mélységének, módjának) elemzése, a szükséges szakmai javaslatok, segédletek kidolgozása, javaslattétele, melynek alapfeltétele, hogy a MÉK világos képet kapjon a szakmai szolgáltatás állapotáról. A reális helyzetismeret alapján lehet az építés területén működő szervezetekkel egyeztetni arról, hogy milyen irányban kell továbblépni.

A másik cél a hibásan, szakszerűtlenül teljesítő tervezők figyelmének felhívása a problémákra, kirívó esetekben etikai eljárás kezdeményezése.

Az ellenőrzés csak szűrőpróbaszerűen történhet, nincs mód és lehetőség a teljes körű ellenőrzésre.

Az ellenőrzés alapvető feltétele az építési engedélyezési és bejelentési iratokba való, a személyiségi jogok védelmének és az adatvédelmi előírásoknak megfelelő betekintés, hozzáférhetőség biztosítása olyan személyek, szervezeti egységek számára, melyek ügyrendje megfelel a törvényi előírásoknak. Ez a betekintési jog jelenleg nem áll rendelkezésünkre, és a közeljövőben nem is várható ebben változás, ezért célunk azt elérnünk, hogy a jelenlegi esetleges, személyi kapcsolatokon alapuló rendszer intézményesített formát kapjon, azaz mind az építési hatóságokkal, mind az építésfelügyelettel, mind a különböző tervtanácsokkal szülessenek olyan, a felügyeleti szerv által is jóváhagyott, illetve megkövetelt együttműködési megállapodások, amelyek révén a kamarai biztosok mindenütt lehetőséget kapnak a hatóságokkal közös ellenőrzésre. Ennek feltétele egyben, hogy mindenütt működésbe lépjen a kamarai biztosok rendszer.

A szakmagyakorlás ellenőrzésére a kamaráknak két bizottsága van:

- Etikai-Fegyelmi Bizottság
- Szakmagyakorlási Bizottság

Az első működtetése a Kamtv.-ben előírt kötelezettség, a másikkal működtetése lehetőség, de az építészeti minőség és a szakmagyakorlás megfelelő szintű biztosításához feltétlenül szükséges.

Az etikai-fegyelmi bizottságok a Kamtv.-ben meghatározott eljárásrend szerint dolgoznak. Kétszintű vizsgálatot és határozathozatalt ír elő a jogszabály. Az első szintű eljárást a területi kamarák bizottságai, a második szintű eljárást az országos kamara bizottsága folytatja le. A 19 elsőfokú és egy másodfokú bizottság működtetése a meglehetősen túlbonyolított eljárásrend miatt indokolatlanul idő- és munkaigényes, nem illeszkedik szakmánk sajátosságaihoz, feleslegesen költséges, valamint nem biztosítja a területi kamarák bizottságai között az ügyek azonos megítélését.

A sok bizottság sok adminisztráció, ami indokolatlanul többletkiadásokkal terheli a kamarákat.

A cél:

- egyszerűbb és gyorsabb,
- költséghatékonyabb,
- professzionálisabb

etikai eljárás.

Első lépésként

Első fok: A területi kamarák közösen hozzanak létre egy elsőfokú etikai-fegyelmi bizottságot, mely mindegyik területi kamara bizottsága. Ez megfelel így a jogszabályi előírásoknak.

Ebbe a bizottságba mindegyik kamara közgyűlése a saját tagjaiból válasszon 2 főt bizottsági tagnak. A hatályos Kamtv. ezt a bizottsági felállást lehetővé teszi, ehhez csak a területi kamarák alapszabály-módosítása szükséges. Feltétel, hogy minden területi kamara azonos létszámban delegáljon tagot a bizottságba.

Az elnök – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – az egész grémiumból nevez ki minden ügyhöz min. 1 fő vizsgálóbiztost és 3 fős fegyelmi tanácsot. Ajánlott az adott ügyhöz mindig a területéhez tartozó bizottsági tagokat is kijelölni, de további még két, más területéhez tartozó tag is része lesz a vizsgálatnak. Így olyan bizottsági tagok is tapasztalatot, rutint szereznek, akik területén egyébként fegyelmi eljárás nincs, vagy csak kis számban van. Más esetekben a rutintalanabbak munkáját tapasztaltabbak segítik.

Ezzel biztosítható a bizottsági tagok közel azonos leterheltsége, valamint egy idő után az azonos, remélhetőleg magas színvonal.

A közös elnök biztosíték arra, hogy azonos ügyek azonos módon kerüljenek értékelésre, függetlenül attól, hogy az ország melyik területén keletkeztek.

Mivel a területen keletkezett ügyeket célszerű a területek által delegált bizottsági tagokkal vizsgáltatni, így a területi elv is részben érvényesül, valamint – mivel az ügyek nem bizottsági, hanem a 3 fős fegyelmi tanácsi tárgyalást igénylik –, tárgyalhatók a területek kamaráinál, ahogyan eddig is. Nem ró sokkal több utazási költséget a bizottsági tagokra és a vizsgált személyekre.

Az elfogultsági kérdések egyszerűen kezelhetők.

Másodfok: A hatékonyabb elsőfokú munka eleve kevesebb feladatot eredményez a másodfoknak.

A jogszabály szellemének megfelelően a másodfoknak csak ellenőrző szerepe marad, további vizsgálatot már nem folytat, csak az első fok vizsgálati anyagát felhasználva ítéli meg az ügyet. Ezáltal a bizottság munkája remélhetően csökken, egyszerűsödik. Ez kifejeződik a bizottsági tagok létszámának csökkentésében.

A professzionálisabb munka csökkenti az eljárási időtartamot, növeli a bizottságok tekintélyét, ezáltal emeli a tagság etikus viselkedésének szintjét és csökkenti a kamara bírósági ügyeinek számát. A másodfok tagja csak min. egy ciklus idejű gyakorlattal rendelkező EFB-tag lehessen.

Második lépésként

A kamara belső szabályozása szerint – ahogy annak lennie kellene – a teljes eljárás és vizsgálat lefolytatását, a bizonyítékok és a tanúvallomások értékelését, az etikai ügy megítélését és a határozathozatalt az első fok végzi.

Átmeneti szakaszban a másodfok kizárólag az elsőfokú eljárást törvényesség és eljárásjogilag kell, hogy megítélje, az ügyet érdemben, tartalmában nem vizsgálja. Ennek megfelelően a feladat nem ismétlődik meg, a feladata, így a létszáma is jelentősen csökkenhet.

A végső cél a másodfokú eljárás elhagyása, hiszen az elmarasztalt tagnak van jogorvoslati lehetősége bíróságon. A másodfok elmaradása a megmaradt elsőfokú bizottságot is gondosabb munkavégzésre serkenti.

A kamarák egyik legfontosabb feladata a szakmagyakorlás megfelelő szintjének, minőségének megteremtése, ennek a szinten tartása, de inkább folyamatos emelése. Ennek sok eszköze van a tagfelvétel szigorításán, a továbbképzésen keresztül, de a legfontosabb a tagjai szakmagyakorlásának ismerete, folyamatos figyelemmel kísérése, ellenőrzése. Ez a feladat szakmafelügyeleti szervezet nélkül nem elképzelhető.

Szaktanácsadói és az építészeti tevékenység társadalmi elismertetése érdekében a szakmagyakorlási panaszok azonnali kivizsgálása és szükség esetén a megfelelő intézkedések megtétele elengedhetetlen.

Mivel sem a jogszabályok, sem az alapszabályok a szakmafelügyelet módszerét nem szabályozzák, itt a lehetőség az építészet és a kamarák érdekeinek megfelelő országos szabályok felállítására, működési elvek meghatározására.

A területi kamarák közül néhányban jelenleg is működik szakmafelügyelet a saját szabályaik szerint. Ezt országos szintre kell emelni.

Javasolt az országos szintű működtetés. Az Etikai-Fegyelmi Bizottságok tervezett összevonásának analógiájára összevont több, vagy az összes területi kamara által működtetett szakmafelügyelet kell létrehozni. (Kis kamarák esetén a szakmafelügyelet a tagság kis létszáma miatt megoldhatatlan.) Ebben az esetben lehet biztosítani az országos szinten közel azonos szakmai minőséget.

Természetesen a tagjainál a területi elv szigorúan betartandó.

Meg kell teremteni a szakmafelügyelet és az Etikai-Fegyelmi Bizottságok közötti öszszhangot, együttműködést. Ez szintén szabályozható csak kamarai szabályzatokkal.

A szakmafelügyelet és az etikai-fegyelmi bizottságok működésének összekapcsolása, valamint a szakmafelügyelet országos szintre való kiterjesztése megoldja a régóta vitatott „kamarai ügyész” kérdését is, hiszen a szakmafelügyelet feladata –

minden külső panasz nélkül is – a hibás, jogszabályokat nem betartó, felelőtlen szakmagyakorlás felderítése.

A szakmafelügyeletnek egy nagyon fontos szerepe lenne, hogy csak kételyek (nem panaszok) esetén van hová fordulnia egy laikus építtetőnek esetleges kérdésekkel. Ezzel a kamarák a sokat emlegetett „fogyasztóvédelmi” szerepüket is betölthetik.

3.3 MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS, FOGYASZTÓVÉDELEM

A felügyeleti szervünk részéről felvetődött annak igénye, azon javaslat, hogy a Kamarának egy új fogyasztóvédelmi szolgáltatást lenne célszerű elindítania a jellemzően kevés szakmai tájékozottsággal rendelkező, a főleg lakásépítésben érintett megrendelők számára, amelynek működtetését az állam talán anyagiakkal is támogatni tudná.

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos szolgáltatás bevezetése olyan, ma még nem létező új forma, amely egyaránt szolgálhatja az építtetőket, a megrendelők érdekeit, mind pedig a szolgáltatást igénybe vevő tervező érdekeit is. Ebben az esetben is fontos hangsúlyozni, hogy ez a szolgáltatás nem az építészeti-alkotói minőség, azaz a kulturális tartalom vizsgálatáról szól, nem kíván tervtanács lenni, hanem a tervdokumentáció jogszabályoknak történő megfelelését vizsgálja, azt, hogy a tervező által nyújtott szolgáltatás megfelel-e az előírásoknak.

Ennek a szolgáltatásnak az egységesség érdekében országos szintűnek kell lennie, vizsgálendő annak lehetősége is, hogy az erre létrehozandó szervezet milyen mértékben egyezhet meg a korábban ismertetett, a kamarai biztosok által feltárt eseteket vizsgáló, elemző szervezettel. Amennyiben döntés születik a szolgáltatás megindításáról, úgy szabályoznunk kell a szolgáltatás módját, feltételeit, szempontjait, biztosítani kell, hogy a szolgáltatás minden területen azonos módon történjen, egyenszilárdságú legyen. Ugyancsak meghatározandók a szolgáltatáshoz szükséges technikai, anyagi és egyéb forrásigények.

3.4 TERVDOKUMENTÁCIÓK TARTALMA

A tervezői alapszolgáltatás 4 fő fázisból áll:

- előkészítő szakasz (tervezési program, tanulmánytervek, vázlattervek),
- építtetői jóváhagyási szakasz (elfogadott tervezési program és vázlattervek alapján az építtető minden elvárását építészeti és műszaki megoldásokkal tartalmazó Építtetői Jóváhagyási tervdokumentáció),

- hatósági jóváhagyási szakasz [a jogszabályi előírások szerinti szakhatósági, hatósági jóváhagyásokhoz, engedélyekhez, bejelentéshez szükséges tervdokumentációk: Bejelentési terv, Örökségvédelmi terv, Építési engedélyezési terv (építészeti-műszaki dokumentáció stb.)],
- megvalósítási szakasz (az építető által jóváhagyott Építetői Jóváhagyási tervdokumentáció alapján, a hatósági „jóváhagyási” tervek alapján a hatósági, szakhatósági előírások figyelembevételével a Kivitelezési tervdokumentáció elkészítése).

A tervezési fázisok egymásra épülnek, az egyes tervszakaszokat nem lehet az összefüggések nélkül vizsgálni, hiszen a korábbi tervfázisok mulasztásai, hibái, vagy azok tartalmának figyelmen kívül hagyása, vagy akár elhagyása súlyos, a következő fázisokban már nem korrigálható hibákat okoznak.

A cél, hogy a kivitelezési dokumentáció határozottabban illeszkedjen a teljes beruházási és tervezési folyamat lépéseibe, elemeihez. Olyan dokumentum jöjjön létre, amely erőteljesebben kiszolgálja az építetői érdekeket, létrehozása hatékonyabb, így időben gyorsabb és költségeiben takarékosabb, igazodik az európai rendszerekhez és trendekhez, valamint felhasználhatósága rugalmasan alkalmazkodik az építőiparban bekövetkezett technológiai fejlődéshez, a kivitelezői elvárásokhoz.

A kivitelezési dokumentáció készítése összetett feladat, az építési folyamat összes fő szereplője, Építető (vagy képviselője, a megbízott Lebonyolító), Tervező és Kivitelező közös műve.

A MÉK és az MMK az elmúlt év folyamán kidolgozta a Beruházási Folyamatok Rendszerét (BFR), ezen belül a Tervezési Szolgáltatások Rendszerét (TSZR).

A meghatározott tervezési fázisoknak pontosan és határozottan kell illeszkedniük a teljes beruházási folyamat rendszeréhez (BFR). Szükséges a pontos definiálása, az építmény megvalósításához szükséges dokumentumok összességének elnevezése kivitelezési dokumentáció, a Tervező által készítendő munkarész ennek részeként a kivitelezési tervdokumentáció.

A kivitelezési dokumentáció követelményrendszerét csak a szakma, azaz a készítője és a használója tudja szakszerűen meghatározni. A kivitelezési tervdokumentáció kötelező tartalmi és formai követelményeinek meghatározása kamarai hatáskör kell, hogy maradjon, jogszabályi biztosítékkal, hogy ez minden szereplőre kötelező hatályú legyen.

A Kivitelezési tervdokumentáció alapvetően az Építetői Jóváhagyási tervdokumentációra épül, az abban megfogalmazott és jóváhagyott építetői döntések és építészeti-műszaki megoldások kerülnek a kivitelezhetőség érdekében (természetesen a hatósági előírások figyelembevételével) továbbtervezésre. Az alapvető – minden szakágra kiterjedő – építetői döntéseknek a jóváhagyási fázisban meg kell születniük, ha ez elmarad, ez lényegesen több és felesleges ráfordítást igényel a kivitelezési

tervkészítés fázisában az Építető és Tervező oldalán is. Ha az építetói elvárások teljesülése az Építetói Jóváhagyási tervszinten nem kerülnek meghatározásra és elfogadásra, a kivitelezési tervkészítés során a kétféle döntési szint egy tervfázisra csúszik.

Jól – tervezési programmal – előkészített, és építetói és üzemeltetói oldalról átgondolt és elfogadott jóváhagyási terv nélkül a kivitelezési terv készítése nem lehet pontos és hatékony.

Ez érvényes a tervezési folyamat minden szakági munkarészére is. Alapkövetelmény, hogy a szakági tervek párhuzamosan fejlődjenek és a tervezés minden fázisában azonos szinten álljanak. Jelenleg ez nem valósul meg.

Elengedhetetlen a generáltervezés szükségességének jogszabályi megkövetelése. Az egyre szerteágazóbb szakági tervek összehangolása enélkül nem lehetséges.

A fentiek okán a kivitelezési terv tartalmi és műszaki követelményeit csak a korábbi tervfázisokkal együtt lehet hatékonyan meghatározni.

A kivitelezési tervdokumentáció tartalmi és formai követelményeivel egy ütemben kerüljön meghatározásra legalább az Építetói Jóváhagyási terv követelményrendszere is. A Kivitelezési tervdokumentációnak Építető által elfogadott Építetói Jóváhagyási tervre kell épülnie, az építési engedélyezési (hatósági jóváhagyási) tervfázis egy speciális munkarész, egy adott cél érdekében készült, jellege miatt erre nem alkalmas.

A MÉK feladatának tartja, hogy a Tervezői Szolgáltatási rendszerrel harmonizáló tervszolgáltatási műszaki tartalmat dolgozzon ki.

A feladat röviden összefoglalva:

- Kivitelezési dokumentáció és részeinek pontos definiálása, Tervező kivitelezési tervdokumentációt készít.
- Kivitelezési tervdokumentáció tartalmi és formai követelményének meghatározása a szakmai kamarák feladata, saját szabályzatukba foglalva.
- Jogszabályi megerősítés, hogy a szabályzat minden szereplőre kötelező legyen.
- A tervezési alapszolgáltatás a TSZR szerinti minden eleme meghatározásra kerüljön, kidolgozva minden tervfázis követelményrendszerét.
- Kivitelezési tervet megelőző kötelező tervfázis a jóváhagyási terv legyen, melyben minden jelentős építetói döntés rögzítésre kerül.
- Határozottan meg kell határozni a kivitelezési terv részletezettségének felső határát, nem lehet átfedés a Tervező és a Kivitelező kompetenciája között.
- Határozottan meg kell fogalmazni és elválasztani az építetói, tervezői kivitelezői feladatokat, döntési jogköröket és felelősséget.

3.5 SZAKMAI HÁTTÉR BIZTOSÍTÁSA, SEGÉDLETEK

Az építész kamarák életében alapvetően kétféle szakmai munka van:

1. A kamara működéséhez, a szakmagyakorlás elvégzéséhez alapvetően szükséges, vagy jogszabályi kötelezés miatt kötelezendően elvégzendő szakmai feladatok.
2. A tagság által igényelt, az építészetet népszerűsítő, a szakmagyakorlást segítő, a szakmagyakorlók munkáját bemutató, dokumentáló, az építészek összetartozását erősítő szakmai munkák, amik lehetnek rendezvények, kiállítások, díjak, kiadványok és egyéb programok, de alapvetően a tagság felől jelentkező igények.

Míg az 1. pont alatti feladatok jellemzően az országos kamara feladatai, a 2. pontban szereplő szakmai feladatok a területi kamaráknál jelentkeznek. A kétféle szakmai feladatok ellátása alapvetően különböző szisztémát követel, de azonos elvek szerint:

Az építész szakmagyakorlók által jelentkező igények, a területi kamarák többsége által kért, jogszabályi előírások vagy az országos kamara által feltárt szükségesség alapján elvégzendő feladatok. Ezek elvégzése szükséges a kamara működése, a szakmagyakorlás megfelelő ellátása vagy a jogszabályi előírások betartása okán.

Az országos kamara elnökségének pontosan meg kell fogalmaznia az elvégzendő szakmai feladat részletes tartalmát, elvégzendő munkarészeit, formáját, határidejét. Jó, ha egy évre előre a munkatervét az országos elnökség össze tudja állítani, így a költségét az országos kamara költségvetése tartalmazni tudja.

Az országos kamara elnökének ki kell jelölnie az elnökségből a feladatért felelős személyt, aki a szakmai feladat elvégzését – kökeményen – folyamatosan ellenőrzi, szükség szerint a készítővel a kamarai szempontokat folyamatosan konzultálja, valamint az elkészült munka minőségét ellenőrzi és a kamara minden szempontjait figyelembe vevő, elfogadható kész munka esetén a teljesítésigazolás kiadását javasolja az elnöknek.

A feladat elvégzésének felelőse vagy összeállítja a feladat elvégzésére a munkacsoportot (csak különleges esetekben), vagy pályázatot ír ki a feladat elvégzésére. A pályázatot a MÉK honlapján és a Közlönyben kell közzé tenni. A kiírásnak pontosan tartalmaznia kell a feladat pontos meghatározását, a határidőt és a feladat rendelkezésére álló anyagi ellenszolgáltatás összegét. A feladat elvégzésére a kamarai tagjaiból összeállt csoportok jelentkezhetnek, megjelölve, hogy a feladat ellátásához milyen hozzáértéssel és gyakorlattal rendelkeznek. (Ez a módszer azért is megfelelő, mert a tagság már a feladat felmerülésénél látja, hogy a kamara milyen szakmai feladatokkal foglalkozik, látja, hogy rá is szükség van, ha akarja, részt vehet a kamara munkájában.)

A szakmai feladat ellátásához biztosítani kell a megfelelő anyagi ellenszolgáltatást. Pályázó csak akkor lesz, ha az ellenszolgáltatás arányban áll az elvégzett feladattal. Ha nem, vagy nem lesz pályázó, vagy értékelhető munka nem fog születni.

A beérkező pályázatokat a felelős értékeli és az elnökség elé terjeszti. Az elnökség a pályázó munkacsoport hozzáértése, tapasztalata és díja alapján kiválasztja a nyertest, akivel a feladat elvégzésére részletes vállalkozási szerződést köt.

A nyertes pályázóval a továbbiakban a kapcsolatot a munkáért felelős elnökségi tag tartja, ellenőrzi a szerződés szerinti teljesítést. Az elvégzett munkát az országos kamara elnöksége határozatban fogadja el. Ha a munka nem megfelelő, vagy nem határidőre készült el, nem kerül kifizetésre.

Ezzel biztosítható, hogy megfelelő díjazás esetén lesznek pályázók és a feladat a kamarák igényének megfelelően határidőre elkészítésre kerülnek.

Az elkövetkező ciklusban ki kell dolgozni ennek rendszerét és meg kell teremteni az anyagi bázisát a költségvetésben.

A tagság felől érkező szakmai feladatok ellátása.

Az országos kamara költségvetésében az „alról jelentkező” szakmai feladatok leg-szélesebb igényeinek ellátására egy támogatási alapot hozott létre.

A támogatási alap felhasználására – igénylés alapján – van lehetőség.

A támogatási alapból bárki – kamarai tag, építésziroda, területi kamara, egyéb építésszervezet, a MÉK tagozata stb. – igényelhet összeget. A felhasználási területnek az építész szakmát érintőnek – könyvkiadás, tanulmánykészítés, rendezvény-, kiállítás-szervezés, szakmai díj stb. – kell lennie, amely szélesebb körű érdeklődésre tarthat számot. Kamarai szervezet vagy gazdasági társaság működtetésére ez a szakmai munkát biztosító keret nem használható fel. A benyújtott igények alapján a támogatási alap felosztásáról – előzetesen lefektetett szabályok szerint – az országos kamara elnöksége dönt.

A támogatási alap lehetőséget biztosít minél több szakmai feladat ellátására, a tagság szakmagyakorlási tevékenységét elősegítő, könnyítő kiadvány és segédlet elkészítésére, rendezvényekre, kiállításokra.

A rendszert a MÉK már létrehozta és két éve már sikeresen működteti. Számos szakmai rendezvény megtartását, kiadvány elkészültét tette lehetővé. A következő időszokban ezt tovább kell működtetni, szélesebb körre kell kiterjeszteni, ezzel segítve elő a minél több szakmai tevékenységet minden területi kamaránál.

A fenti két (anyagi) eszközzel talán biztosítható, hogy a kamara tagsága aktivizálható legyen, és részt vegyen a kamarai szakmai feladatok ellátásában.

Segédletek:

A kamara feladata a meglévő segédletein túl egy olyan, egymásra épülő segédletrendszer, segédletsor kidolgozása, amely első körben a pályakezdő kamarai tagok kezébe adva elősegíti az egyre bonyolultabbá váló szakmai, jogi és gazdasági környezetbe való beilleszkedést, a szakma gyakorlásának elindítását. A továbbiakban a már gyakorlott szakmagyakorlók munkáját segítő és könnyítő segédletek megalkotása, ami pontosan megfogalmazza a szakmagyakorlók feladatát, jogait, kötelezettségeit. Ebben le kell fedni a teljes szakmagyakorlási területet, kezdve az „első találkozó az építetővel” a „garanciális folyamatokig”.

Ennek a szabályzatsornak lényeges eleme a tervezői fázisok, tervezői szolgáltatások pontos műszaki tartalmát meghatározó szabályzat. Ezeket ki kell, hogy egészítse – nem önálló életet élően – mellékletként a mintaterveknek, mintadokumentációknak.

Feladata nemcsak a szabályzatok, mintatervek elkészítése, hanem rendszeres karbantartása, a változó szakmai elvárásokhoz és jogi környezethez való igazítása.

3.6 DÍJSZÁMÍTÁS RENDSZERE

Az építészeti és mérnöki munkát megrendelők érdeke, hogy a tervezési szolgáltatást megfelelően honorálják annak érdekében, hogy magas szintű, szakmailag kifogástalan munka szülessen, a legkedvezőbb építészeti, illetve műszaki megoldás kerüljön alkalmazásra, továbbá a legalkalmasabb építési anyagok, szerkezetek, berendezések, valamint technológiai eljárások kerüljenek kiválasztásra.

Annak érdekében, hogy a javasolt értékarányos díjazás ne jelentsen versenykorlátozást, indokolt a minimális árat erős ajánlásként megfogalmazni, és az ennek aláígérő ajánlat tekintetében szigorú, a minőségi kritériumok és a vállalási határidők betartására vonatkozó részletes indokolást megkövetelni. Az ajánlat elfogadása nélkül nem lehetséges. Ahhoz, hogy a díjszámítás mind a megrendelő, mind az építész érdekeit is képviselje, nem elegendő a díj megállapítása, hanem azt el kell helyezni a tervezői szolgáltatás rendszerébe és minden díjhoz pontosan meghatározott tervtartalmat és műszaki tartalmat kell kapcsolni. Ez teszi lehetővé a későbbi félreértések, viták és többletszolgáltatások követelésének elkerülését.

Ehhez meg kell határozni az alapszolgáltatást és a kiegészítő szolgáltatások sorát, és ehhez kell a díjakat rendelni.

A díjszámítást az alábbi alapelvek szerint kell tovább kidolgozni:

- a Tervezői Szolgáltatások Rendszerében közreműködő Tervezők és Szakértők a saját tervezéssel és mérnöki szolgáltatással létrehozott szakági díjalap szerint

számítják szakági díjukat, és ezekből a szakági díjakból áll össze a teljes tervezői szolgáltatási díj,

- a Tervezők és Szakértők a Magyar Építész Kamara (MÉK) és a Magyar Mérnöki Kamara (MMK) által a kidolgozandó Magyar Építészeti és Mérnöki Díjszabás rendszerében megadott bonyolultsági és nehézségi fokú saját tervezésüknek megfelelően számítják díjukat,
- a díjszámítás során valamennyi tervezői szolgáltatási fázis egyösszegű, majd ezután feladatsoronként részletezett díj kerül meghatározásra,
- a díjszámítás MMK és MÉK által közösen kerül kidolgozásra,
- a díjszámítás figyelembe veszi a Tervezői Szolgáltatások Rendszerének magyarországi gyakorlathoz képest megnövekedett tervezői szolgáltatási feladatait,
- a kidolgozott díjszámítás figyelembe veszi:
 - a kalkulált díj elemeit,
 - a tervezői szolgáltatás bonyolultsági fokát,
 - a pótlékokat (átépítés, felújítás, műemlék).

A díjszámítást a tervezendő létesítmény becsült beruházási összköltsége alapján kell megállapítani, ehhez viszont elengedhetetlen az építési információs rendszer felállítása.

3.7 KAMARAI TAGOZATOK

A MÉK szakmai tagozatai:

- Belsőépítészeti Tagozat,
- Terület- és Településrendezési Tagozat,
- Táj- és Kertépítészeti Tagozat, Műemlékvédelmi Tagozat,
- Tűzvédelmi Tagozat.

A tagozati tagokkal történő kapcsolattartás és a gondoskodás fokozása, helyenként megteremtése alapvető feladat. Ennek eszközei lehetnek a kommunikációs csatornák kiépítése, illetve fejlesztése.

Több szakmai anyagra, segédletre van szükség, amelyek kifejezetten a tagozati speciális ismeretek fejlesztését célozzák.

A szakmai továbbképzések, tanfolyamok ez irányú növelése is elengedhetetlen ahhoz, hogy a „tagozati” kamarai tagok értelmét lássák a kamarai létnek.

A választásokon történő létszámhiány (határozatképesség) kiküszöbölése érdekében megvizsgálendő a levél vagy az elektronikus választási rendszerek alkalmazásának lehetősége.

4. KAMARA ÉS A MEGRENDELŐ

4.1 A MUNKÁBA ADÁS RENDSZERE

A munkába adás rendszerén a vállalkozásba adás előkészítése és a vállalkozásba adásban való közreműködés értendő. Ennek kapcsán a Kamarának szabályzatban célszerű meghatározni a tervezőkkel szemben támasztható követelményeket, az elkészítendő dokumentációk tartalmát és az ehhez kapcsolódó jogokat és kötelezettségeket, valamint a munkafolyamatokhoz kapcsolódó díjakat.

Meg kell határozni a vállalkozásba adás előkészítése, valamint a vállalkozásba adásban történő közreműködés során szükséges alapszolgáltatásokat és különszolgáltatásokat.

Az ezzel kapcsolatos feltételeknek szinkronban kell lenniük a Díjszámítás rendszerével, valamint a Beruházási Folyamatok és Tervezői Szolgáltatások rendszerével. A kidolgozandó anyagokat a Magyar Mérnöki Kamarával egyeztetve célszerű megalkotni.

Szükséges egy, a szakmagyakorlók munkavégzésének kereteit biztosító folyamatokat és a kamara változásait monitoringozó testület felállítása, mely a begyűjtött és rendszerezett adatok és információk tematikus elemzésére alapozottan új irányokat és célokat tűz ki, valamint ezek elérése érdekében ütemezett végrehajtással és határidőkkel feladatokat és azokhoz felelősöket jelöl ki.

4.2 KÖZBESZERZÉSEK RENDSZERE

A MÉK a tervező/szolgáltató mérnököket olyan helyzetbe kívánja hozni, hogy a közbeszerzések során megfelelő színvonalon megfelelhessenek a közbeszerzési folyamatban felmerülő elvárásoknak és szerepüknek, a súlyuknak megfelelő helyet kapjanak elismerésben, anyagi és szellemi tekintetben, a már lefektetett és eddig is alkalmazott szakmai szabályokat figyelembe véve (tervezési díj, szerzői jogok, szerző említése az átadáskor).

- A tervezők megfelelő módon feleljenek meg az elvárásoknak felkészültségben, időben, anyagi bázisban, garanciákban.
- A szakma alapszempontjai, belső szabályai széles körben ismertté váljanak úgy a közbeszerzés keretében részt vevők, mint a széles közvélemény számára.

ra (törvényalkotók, közbeszerzési szakjogászok, jogászok, beruházók, polgármesterek, kivitelezők). El kell fogadtatni azt, hogy ezek a szempontok alapvető fontosságúak a megfelelő teljesítéshez, az elvárásoknak való megfeleléshez, a közbeszerzésben vállalandó szerep korrekt betöltéséhez.

- A szakmánk résztvevőit, a közbeszerzésben részt vevő tervezőket fel kell készíteni a jelen helyzet elvárásainak és kihívásainak megoldására:
 - gyors teljesítés, határidők betartása,
 - költséghatékonyság figyelembe vétele,
 - szak- és jogszerűség,
 - megbízhatóság, hitelesség,
 - számonkérhetőség,
 - garanciák megléte,
 - etikus magatartás,
 - támogatói közreműködés,
 - szerzői jogok ismerete.
- Hangsúlyossá kell tennünk a kezdeti előkészítő munka fontosságát a végkimenetel és az eredményes közbeszerzési eljárás lebonyolítása érdekében. Ismertté kell tenni, hogy a jó előkészítés határozza meg a jó teljesíthetőség alapját, mintegy alapfeltételként.
- Létre kell hoznunk kamarai szinten a közbeszerzés jogi környezetben jártas szakmai és jogi támogatását.
- A szerzői jogi viták elkerülése érdekében az építészeti mű szerzői jogi ismeretét minden félnek azonosan kell értelmeznie.
- El kell érünk, hogy a MÉK tervezési díjajánlása a közbeszerzésekben is iránymutató, kiinduló érték, mérték legyen. (Ne csak ajánlás szinten!)

Eszközök meghatározása az elérendő cél érdekében:

- Konferenciákat kell szerveznünk az érdekelt résztvevők, döntéshozók összehozásával, ahol megismertethetjük a saját szempontrendszerünket és megvitathatjuk fontosságukat.
- Ki kell dolgoznunk olyan útmutatókat, hogy a közbeszerzésben induló tervezők, szolgáltatók milyen fontos szabályok szerint kell, hogy cselekedjenek és teljesítsenek. Ezt etikai szabályainkban is érvényesíteni kell.
- Támogatói háttérrel kell létrehozni jogi, szakmai és gazdasági szereplőkkel.

- Szakmai továbbképzéseket kell szervezni a közbeszerzésben részt vevő tervezői problémákról és szabályokról.
- Fokoznunk kell a szakszerűséget, ezt közismertté kell tenni sajtómegjelenéssel, megnyilatkozással és szakmai körökben is.
- Folyamatosan be kell vonni ebbe a folyamatba a társszakmák résztvevőit, azok szervezeteit. MMK, MKIK, ÉVOSZ stb.
- Folyamatos kommunikáció szükséges a társ kamarákkal a témában.
- Szükséges az érdekeket egyeztetni a szereplőkkel és konszenzusra jutni a közbeszerzések résztvevőivel.
- Az érdekek egyezése esetén stratégiai szövetséget kell kötni.

4.3 TERVPÁLYÁZATOK RENDSZERE

A kamara kiemelt feladatának tekinti a tervpályázatok vonzónak és ezen cél érdekében differenciálttá való tételét! A tervpályázatok rendszerénél alapvető, szemléleti változásokat kell eszközölni, a felvetett témák nem minden esetben tükrözik a szakma széles körű egyetértését.

Olyan pályázati rendszert kell alkalmazni, amely az építészeti minőség, környezetalkotás szempontjai mellett a megbízó, az általa képviselt társadalmi közösség hosszú távú érdekeit figyelembe veszi.

Ennek érdekében a feladatokat nem pusztán a beruházási értékhatár (EU közbeszerzési értékhatár stb.), hanem a társadalmi hatás szempontjából is kategorizálni kell (műemléki környezet, nemzeti emlékezet, közösségi láthatóság/látogatottság stb.).

A szakmai bírálat (Bíráló Bizottság) elsődleges feladata annak a nívószintnek a meghatározása, amely alatti pályaművek negatív hatással lennének környezetükre, a közösségre, s ami feletti művekből – a BB-sorrend megállapítása mellett – a társadalmi felelősséget vállaló vezető/testület a közösségi szempontok figyelembevételével választhat, amelyről köteles a BB szakmai elnökével konzultálni. Ezzel a folyamattal lehetőség nyílik egyfajta, jogszabályban előírandó moderált közösségi kontroll alkalmazására.

A kiválasztás szakmai értékelvű, az alkotói kiteljesedést célzó, a kiváló alkotás létrejöttét szem előtt tartó szellemiségét (amely a kulturális élet egyéb területén vitathatatlanul és megkérdőjelezhetetlenül hasznos és természetes) ötvözni kell a közösség számára fontos megtartóerő, példamutatás és üzenet kontrolljával. Tekintettel arra, hogy az építészeti alkotások erőforrásigénye komoly társadalmi erőfeszítést igényel, az épületek szinte minden pályázati esetben közösségi jellegű-

ek, ha másként nem, látványuk, a környeztet befolyásoló létük okán. Fontos a terv kiválasztásnál a valódi gazdaságossági, fenntarthatósági szempontok vizsgálata, amelynek ki kell terjednie a kulturális amortizációra is.

Meg kellene különböztetni, hogy az adott pályamunkával a tervet vagy a tervezőt kívánja-e a kiíró kiválasztani. Lehetőséget kell teremteni a titkos és nyílt, névvel megjelenő pályázati forma átmenetére több fordulóban a megfelelő garanciák (díjazás, jogi környezet) mellett. A társadalmi érdek a feladatnak leginkább megfelelő helyzet létrehozása.

Egy többdimenziós mátrixrendszer javasolható, amelyben a

- feladat társadalmi helyzete,
- a létesítés története (átalakítás, folytatás, új stb.),
- döntési fok (nívószint, fix meghatározás),
- előminősítés (kulturális, gazdasági, jogi alkalmassági feltételek),
- pályázati típus (ötlet, kontroll, nyílt),
- a Bíráló Bizottság kiegészítésének lehetősége (pl. második forduló),
- információ mennyiség (tervtartalom) stb.

rendszerlemek között átjárás biztosítható a beérkezett pályaművek ismeretében. Egy ilyen rendszer adta útvonalak a társadalmilag leghasznosabb (építészeti minőség, hosszú távú fenntarthatóság, társadalmi üzenet stb.) folyamatok kialakítását célozza. Ennek résztvevői a Megbízó, a Kiíró/Lebonyolító – bár itt hangsúlyosan felmerül a kérdés, hogy kik lehetnek ezek – és a két Köztestület (MÉK+MMA). A folyamat döntései nyilvánosak és indokláskötelezettek.

További felvetések, hogy:

- lehetővé kell tenni a Megbízónak, hogy ragaszkodjon egy építészhez, alkotóközösséghez (pl. évek óta dolgozik a településen megelégedéssel), ilyen esetben a MÉK+MMA min. 3 pályázót jelöl ki kontrollnak, Megbízó párhuzamos megbízás keretében részvételi díjat köteles biztosítani;
- lehetővé kell tenni a tervező kiválasztására irányuló, az MMA által több alkalommal alkalmazott nyílt pályázati rendszert, melyben a tervezők prezentáció keretében ismertetik terveiket;
- végezetül strukturálni, egyszerűsíteni kell a benyújtandó munkarészeket. A 2x A3 laptól a mai nagypályázati tervszolgáltatásig meg kell határozni a feladathoz a kiválasztás céljának megfelelő formát. Ezzel együtt az előkészítési munka megalapozottságának erősítése mellett rövidíteni érdemes a futamidőket, mert a befektetőknek, a megrendelőknek a mostani keretek lassúnak és körülményesnek tűnnek.

4.4 BERUHÁZÁSI FOLYAMATOK ÉS TERVEZŐI SZOLGÁLTATÁSOK RENDSZERE

A Magyar Építész Kamara a Magyar Mérnöki Kamarával közösen kidolgozta a Beruházási Folyamatok Rendszerét (BFR), amely korszerű, a mai elvárásokhoz és korszerű körülményekhez igazodó módon tartalmazza az építési beruházások folyamatának és résztvevőinek, azok feladatainak, egymáshoz való viszonyának, felelősségi körének szabályozását.

A BFR tartalmazza a folyamat alapszereplőinek alkalmassági feltételeit, kiválasztási szempontjait és módját, továbbá a személyi felelőségeket, kompetenciákat és kamarai jogosításokat. A rendszer fontos szempontként kezeli a beruházási folyamat szereplőinek (projektvezető, beruházásleboncoló, tervező, tervellenőr, műszaki ellenőr, kivitelező) kiválasztásánál az egyes szereplők tevékenységének végrehajtásában meghatározó szerepet játszó alvállalkozók, részszereplők kompetenciájának súlyozott bírálati szempontként való figyelembevételét.

A koncepció azonban nem kívánja felülírni a biztonsági szempontból egyedi eljárások jelenlegi rendszerét.

A BFR szabályozza a beruházási folyamat alapvető szereplőinek összeférhetetlenségét, függetlenségét, mivel ez alapvető biztosítéka az építetők érdekeinek maradéktalan érvényesülésének.

A BFR alkalmazásának célja a magas hatékonyságú, magas műszaki színvonalú eredmény gazdaságos elérése a fenntartható fejlődés szempontjainak figyelembevételével.

A beruházási rendszer szabályozása és szabályainak betartása képes biztosítani a beruházások során létrehozott épületek, építmények magas minőségű és tartható költségkeretű megvalósítását, a beruházási folyamatok átláthatóságát, a tiszta viszonyok megteremtését.

A MÉK jelen ciklusában feladatának tartja, hogy a kidolgozott rendszer minél szélesebb körben alkalmazandó legyen, stratégiai célja, hogy elsősorban a közpénzből megvalósuló beruházások ezen rendszer szerint valósuljanak meg, ennek érdekében – az MMK-val közösen – minden lehető erőfeszítést megtesz, hogy a jogszabályváltozás ez irányban haladjon.

A Beruházási Folyamatok Rendszerének kidolgozásával párhuzamosan, azzal szoros összefüggésben, annak részeként szintén a két kamara megalkotta a Tervezési Szolgáltatások Rendszerét (TSzR), amely igazodva a beruházási folyamatokhoz, ahhoz sokkal jobban illeszkedő, részletesebb és pontosabb tervezői szolgáltatási rendszert szabályoz. A tervezők a beruházási folyamathoz igazodva, szerepüknek, feladatuknak és felelőségüknek megfelelően lépnek be a beruházási folyamatba.

A TSzR létrehozásának célja a minél eredményesebb, hatékonyabb beruházásmegvalósítás, építménykivitelezés elősegítése. A jó előkészítettség magas hatékonyságú építéshelyszíni munkavégzést eredményez.

A TSzR-nek elengedhetetlen eleme az egyes szakági területeken (épületállékony-ság) a tervellenőrzés bevezetése, illetve szabályozása. A tervellenőrzés lehetőséget biztosít a tervezés megfelelő szakemberek bevonásával való folyamatos kontrolljára.

Fentiek érdekében alapvető, hogy – kormányzati felhatalmazással, folyamatos kontroll mellett – az építészeti és mérnöki szolgáltatások, a szakmagyakorlás és az építészeti értékteremtés szabályainak kidolgozását (beruházási és ezen belül a tervezési folyamat, természaki tartalom, szakmafelügyelet stb.) azok a szakmai testületek végezzék (építész és mérnök kamarák) a továbbiakban is, akiknek a tagjai ehhez a legjobban, hivatásszerűen és nagy tapasztalattal értenek. Ne vesszen el az építészet lényege, a társadalomnak adott kulturális érték a jogalkotók kezében, hanem az államigazgatás és a szakma területeinek eredői egy irányba mutatva erősítsék egymást.

Ennek érdekében nagyon fontosnak tartjuk, hogy – kormányzati felhatalmazás alapján – az építészeti és mérnöki szolgáltatások, a szakmagyakorlás és az építészeti értékteremtés szabályainak kidolgozását (beruházási és ezen belül a tervezési folyamat, természaki tartalom, szakmafelügyelet stb.) azok a szakmai testületek végezzék (építész és mérnök kamarák) továbbiakban is, akiknek a tagjai ehhez a legjobban, hivatásszerűen és nagy tapasztalattal értenek. Ne vesszen el a szakmánk lényege és finomsága a jogalkotók kezében!

A jelen ciklus feladata, hogy minél szélesebb körben alkalmazásra kerüljön a kidolgozott rendszer, különös tekintettel a közpénzből megvalósuló nagyberuházások területén.

4.5 ÉPÍTÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

A beruházások, közbeszerzések előkészítése során elengedhetetlenül szükséges lenne a tervezetthez hasonló, már megvalósult beruházások költségeinek ismerete annak érdekében, hogy a várható költségek megalapozottan kerüljenek meghatározásra. Ennek hiányában találkozunk napjainkban nagyon sok rosszul előkészített, hibásan kalkulált beruházási felhívással, közbeszerzési pályázattal.

A megvalósult beruházások építési költségeinek ismerete ugyancsak fontos lenne a tervezői díjszámítási folyamatban, hiszen a tervezési díj jellemzően a beruházási költségből kalkulált díjalapra épülve kerül meghatalmazásra.

Mindezeket figyelembe véve a MÉK célja, hogy rábírja a jogalkotókat arra, hogy hozzanak létre egy jogszabályban rögzített és szabályozott építési információs rendszert, amely épülettípusokra, beruházási formákra lebontva tartalmazza a közbeszerzési eljárásokkal, illetve közpénzből megvalósított beruházások építési költségeit. Ehhez kapcsolódóan szükséges kidolgozni azt a kiegészítő rendszert, amely fel tudja térképezni a nem közpénzből megvalósult magánberuházások építési költségeit, melynek alapját a beruházók és/vagy tervezők, kivitelezők adatszolgáltatásai képezhetik. A cél, hogy a létrejövő adatbázis feldolgozza az utóbbi 5–10 év adatait, és folyamatosan kiegészüljön az új beruházások költségeivel.

5. KAMARA ÉS A TÁRSADALOM

„Az építészet, az épületek minősége, illeszkedésük környezetükhöz, az épített és a természeti környezet védelme, tiszteletben tartása, a kulturális örökség közös és személyes értékeinek megbecsülése közügy.” (EP 2005/36/EK irányelv)

Minden épület alapvető célja az, hogy kielégítse a társadalom megannyi változó igényét. Az építész az épület praktikus és funkcionális problémáira olyan megoldásokat keres, amelyek az örök emberi értékeket erősítik és tükrözik, és ezt kellemesen, elegánsan és gyönyörködtetve teszi. Az építész az épített formában megjelenő gondolatokról és ideálokról szól.

A jó építészetnek nemcsak társadalmi, hanem kulturális értéke is van. Jelentős része mindannak, amit történelmünk során a különböző korokban a társadalom fontosnak és értékesnek tartott, az épített környezethez kötődik és máig kultúránk meghatározó része. Tehát amit mi fontosnak és értékesnek tartunk, a jövőben is látható lesz most épülő épületeinken, tágabb értelemben az utókorra hagyott épített és táji környezetben.

Az építész alakítja a társadalmat és a helyi környezetet, azok pedig visszahatnak az építészre. Városaink és vidéki településeink épületei közös kultúránk és örökségünk tárházai, folyamatosságot és kivételes történelem- és hagyománytudatot biztosítanak. Az építészeti alkotás lehetőséget ad számunkra, hogy kapcsolódjunk a múlthoz, hangsúlyozzuk jelenlegi kulturális értékeinket, és mondjunk valamit arról, hogy itt és most kik vagyunk.

Az építész elkerülhetetlenül tükrözi az adott kor közízlését és technológiai színvonalát. A jó építész azonban a helyi kérdések, illetve a kultúra és a közösség örök minőségének mély ismeretéből fakadó tapasztalatot is tükrözi. Az építész kulturális értéke abban rejlik, hogy képes-e ehhez a mélyből fakadó tudáshoz és a hely fizikai valóságához alkalmazkodni, és képes-e a kultúrához és a helyhez kapcsolódni és annak adottságait, karakterét hangsúlyozni. Napjainkban az építész előtt álló megoldandó feladat, hogy ami a helyi hagyományban ma is lényeges, értékes, azt ötvözze egyre globálisabb civilizációnk legjavával, és úgy társítsa azokat, hogy a hagyományos értékeket átmentve feleljenek meg mai igényeinknek és törekvéseinknek.

Az építész az építészeti alkotás komplex folyamatában nemcsak tervező, koordinátor és szakértő, hanem tanácsadó is, aki a megbízó rendelkezésére bocsátja szaktudását, szakmai tapasztalatát. Az építész munkája során elméleti és gyakorlati tudására, képzelőerejére támaszkodik, saját maga és környezete kulturális referenciáihoz nyúl vissza, ezért az építészeti tervezés sohasem tekinthető egyszerű műszaki-grafikai tevékenységnek vagy az építési engedély megszerzéséhez szükséges tervrajzok aláírásának.

A MÉK feladata ezen elvek és gondolatok közvetítése a társadalom felé, az építészet, az építészek, az épített környezet megfelelő rangjának kivívása, és visszaemlése a társadalmi közbeszédbe. Ez a cél a megfelelő kommunikációval, a társadalmat megszólító kiadványokkal, rendezvényekkel, megjelenésekkel érhető el.

6. KAMARA ÉS AZ OKTATÁS

6.1 AZ ÉPÍTÉSZET SZEREPE AZ ALAP- ÉS KÖZÉPFOKÚ OKTATÁSBAN

A Magyar Építész Kamarának folyamatosan hangsúlyoznia kell az építészeti kultúra fontosságát. Az építészeti kultúra megértése elsősorban az általános művészeti és vizuális képzésben rejlik, de a környezetvédelmi ismeretek is hozzátartoznak az épített és táji környezet kérdéseinek megismeréséhez. Akkor várhatjuk el, hogy az állampolgárok érdemben részt vegyenek a környezetükkel kapcsolatos döntésekben, és építettként elvárásaikkal hozzájáruljanak az épített környezet jó minőségéhez, ha az építészeti és a környezetvédelem is részévé válik tanulmányaiknak csakúgy, mint más egyéb tudományok.

Társadalmunk kortársművészetekkel kapcsolatos nyitottsága, befogadókészsége rendkívül alacsony. Modern, mai világunk tükörképét, a művészeteket nem kötelező kedvelni, de létüket tudomásul kell venni. Ha a komputerezált, okostelefonizált lét, a repülő, az autó és sorolhatnánk, elfogadott és nélkülözhetetlen eleme az életnek, akkor napjaink zenéje, képző- és iparművészete, szobrászata, irodalma, színháza, építészete sem lehet kivétel.

A vizuális és művészeti képzést óvodai szinten meg kell, meg lehet kezdeni. Hangsúlyozottan fontos, hogy ne fókuszáljon az előkészítés az építészetre. A képzés indirekt módon, érdeklődést felkeltve, szórakoztatva működjön. Meg kell keresni a módját a játékos, ismeretterjesztő foglalkoztatások országos szintű elterjesztésének. Nagyon fontos, hogy az oktatói képzésben is helyet kapjon a szemléletre, gondolkodásmódra való nyitottság igénye. Szeretnénk elérni, hogy az országos oktatási rendszer jól kapcsolódjék a praktikus tárgyakon keresztül a tanulók gondolkodásmódjának sokszínű formálásához. A hazai építészeti képzés immár nyolc intézményi képviselőjének, a BME, a MOME, az OE, a METU, a SZE, a SOE, a PTE és a DE oktatási gyakorlatában jelenlévő közösségi tervezésen alapuló, a természeti és az épített környezet értékeire és alakítására érzékenyítő tematikus programjaiba bekapcsolódhatnak a helyi kamarák, hogy szakmagyakorló tagságuk részvételével hozzájáruljanak a következő generációk építészeti ismeretszerzéséhez.

6.2 AZ OKTATÁSI KÖVETELMÉNYEK A GRADUÁLIS ÉS A POSZTGRADUÁLIS KÉPZÉSBEN

Igényes megrendelő nélkül nincs minőségi építészet. Amíg az óvodától kezdve alapképzésben és a középfokú képzésben nem kap megfelelő helyet az épített környezet, és sem a gyerek-, sem a felnőtt-tankönyvek, kommunikációs eszközök sem segítik ennek a területnek a megértését, addig a megrendelői kör műveletlensége az egyik fő akadálya a színvonalas építészetnek.

A képzést egy meggondolatlanul és rosszul bevezetett bolognai rendszer szétzilálta, tönkretette az addig működő gyakorlatorientált, nem tervezéscentrikus főiskolai képzést és egy meghatározhatatlan célú alapképzéssel – mely először 4 éves volt, majd 3,5 évvé zsugorodott, kétfokozatúvá tette az amúgy természetétől fogva osztatlan egységes építészképzést.

A MÉK mindig határozottan kiállt amellett, hogy az építész szakma generalista, és a képzésnek ezt kell tükröznie. Az építészképzések műszaki és művészeti képzési területi szembeállítására a fejpénzek különbözősége miatt szintén megosztotta a szakmát az oktatás tartalmát illetően és a könnyebb irányba orientálta a képzőhelyeket. A magyar építész felsőoktatás lépést kell tartson a nemzetközi szakmagyakorlási elvárásokkal, miközben törekedni kell arra, hogy megőrizze nemzeti hagyományait mind az építészmérnöki, mind pedig az építőművész-képzési ágban.

A MÉK képviseli a szakmagyakorló tagságát a nemzetközi építészeti közélet különböző testületeiben (UIA, ACE, EAAE), melyek szakmai ajánlásokat fogalmaznak meg az építészképzéssel kapcsolatban is. A hazai felsőoktatás akkreditációs gyakorlata – az európai haladó trendnek megfelelően – a képzések minőségbiztosítására teszi a hangsúlyt és nem foglal állást az egyes képzőhelyek oktatási tartalmára és színvonalára vonatkozóan. A MÉK biztatja a 8 hazai építészképző intézmény képviselőit a nemzetközi szakmai szervezetek (UNESCO/UIA, RIBA) akkreditációs eljárásának lefolytatására, hiszen az építész világszervezet, vagy más elismert nemzetközi szakmai testületek értékelése és az eljárás során megfogalmazott ajánlások elősegíthetik építészoktatásunk nemzetközi standardoknak való megfeleltetését, ezáltal növelve a jövő magyar építészeinek nemzetközi versenyképességét.

Az ötéves általános képzés után tartjuk indokoltnak a speciális, szakterületi ismereteket átadó szakirányú továbbképzéseket.

Egyre határozottabban kirajzolódik ugyanakkor egy másik irány is, ahol bizonyos szakterületek immár önállóan is egyetemi képzést érdemelnek, így a tájtervezés mellett a településtervezés, a belsőépítészet egyértelműen már most annak tekinthető. A generáltervező, a kivitelező építészmérnök, a műemléki, a tűzvédelmi, a szigetelő, az energetikai, az akusztikai szakma mint szakmérnöki terület fejlődhet

tovább. A MÉK a felsőoktatás hazai fejlesztésében részt kíván venni az épített környezet értő alakításának érdekében és támogatja a rövid ciklusú szakmérnöki vagy mesterképzések alapítását.

A hallgatói kreditvadászat és a szabad tantárgyfelvétel atomizálta az oktatást, helyre kell állítani az együttműködésre alapuló képzést. A túlzott tanszabadság éppolyan káros, mint a teljesen merev tanterv.

A MÉK stratégiai célja, hogy támogassa az oktatási intézményeket, tartsa fenn a sokszínű vidéki képzéseket, ugyanakkor a végzés után segítse a fiatal szakmagyakorlókat a beilleszkedésben ösztöndíjprogramok, pályázatok beindításával.

Az Európai Unióban a szabad építészeti szakmagyakorlást biztosító, a tagállamok számára kötelezően alkalmazandó direktíva az egyes építészdiplomák automatikus elismerését bejelentéshez köti. Jelenleg három magyar mesterképzés van EU-szinten elfogadtatva, a BME, a PTE és az SZE ötéves, osztatlan képzései. Fel kell szólítani a hazai egyetemeket, hogy építészmérnök- és építőművész-képzéseik bejelentését haladéktalanul végezzék el, különben versenyhátrányba kerülünk akár a környező országok szakmagyakorlóival szemben is.

Az európai felsőoktatásban egyre általánosabbá váló hallgatói mobilitás eredményeként egyre gyakoribb az ún. vegyes diplomát eredményező gyakorlat, amikor is a végzettek alap- és mesterdiplomájukat különböző európai vagy azon kívüli országokban szerzik. A MÉK a tervezési jogosultság megállapításához szükséges diplomaazonosítási eljárások rugalmas lefolytatásával segítheti a magyar és nemzetközi építészek külföldön szerzett végzettségeinek elismerését.

7. KAMARA ÉS A JOGALKOTÓ

7.1 A KAMARA SZEREPE A JOGSZABÁLY-ELŐKÉSZÍTÉSBEN

Az élő személyes szakmai kapcsolatok az elmúlt években sok esetben segítették a Kamarát a hatékony szakmai érdekképviseletben. A gyakran példaértékű kapcsolat azonban nem minden esetben működött maradéktalanul, ezért a jövőben a jogalkotóval együttműködési megállapodás keretében szorosabbra kell fűzni a kapcsolatot. A közös munka csak így vezethet eredményre, ezért a jövőben az eddiginél hangsúlyosabban kell képviselni a jogalkotó irányába, hogy a kamara és szakmagyakorlói érdekeket képviselve csak és kizárólag a teljes együttműködést tartja elfogadhatónak és nem tartja elfogadhatónak azt, amikor a jogalkotási folyamatból kiszorulnak az egyeztetési partnerek, így a tervezők fő érdekképviseleti szerve az építésügyet érintő jogszabályok tervezett változásairól csak azok kihirdetésekor szerez tudomást.

7.2 A KAMARA MINT JOGSZABÁLY-KEZDEMÉNYEZŐ

Ebben a kérdésben főleg a meglévő jogszabályok módosításának kezdeményezése a jellemző. Viszont el kell érni azt, hogy a különféle jogszabályok módosításához szükséges szakmai koncepciók már akkor elkészüljenek, amikor a jogalkotó még nem kezdett el foglalkozni vele. Az is jellemző, hogy a végrehajtás során, illetve az előírások gyakorlati alkalmazásánál jut a kamara olyan ismeretek birtokába, amelyek alapján megállapíthatóak az előírt normák ellentmondásai, betarthatatlansága vagy észszerűtlen volta.

Szakmai anyagok előre történő elkészítése a cél, amellyel kettős eredményt lehet produkálni: egyrészt azonnali jogalkotói kérdésre vagy igényre megalapozott azonnali válasz adható, másrészt alapjául szolgálhat a kamara által kezdeményezett módosítási igénynek.

7.3 A KAMARA SZEREPE A JOGSZABÁLY-VÉLEMÉNYEZÉSBEN

A kamarai törvény alapján az országos kamara alapvető feladata a szakmai érdekeket érintő jogszabályok tervezeteinek véleményezése.

A Magyar Építész Kamara és a jogalkotó kommunikációja elengedhetetlen a jogalkotási folyamatban a jogszabályok előzetes véleményezése, utólagos elemzése a jogszabály-kezdeményezések folyamatában, valamint a szakmát érintő minden egyéb kérdésben. A MÉK eddig is nyitott volt erre a kommunikációra és minden esetben kezdeményező partnerként vett részt, igyekezett részt venni az egyeztetéseken, melyben különböző mértékben volt partner a jogalkotó. A gyakran példaértékű kapcsolat nem minden esetben működött maradéktalanul, mert bizonyos kérdések széles körű megvitatása előtt a jogalkotó elzárkózott.

A jogalkotóval folytatott kommunikáció alapját egységes kamarai álláspontnak kell megalapoznia az egyes kérdésekben, amelynek a Területi Kamarákkal folytatott konzultációkra kell épülnie. A kommunikáció során törekednünk kell arra, hogy egységes és konstruktív véleményt közvetítsünk a jogalkotó felé, a Kamara nem lehet megosztott, és nem fogalmazhat meg pusztán csak kritikákat, hanem a megoldási javaslatot is közvetítenie kell. Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján csak erős, egységes, ugyanakkor visszafogott és nem túlterjeszkedő, szakmailag megalapozott véleménnyel van esélye a Kamarának az érkei érvényesítésére, a megfelelő kommunikációra.

A MÉK mind a szakági, mind pedig a szakmagyakorlási jogszabályok tekintetében rendszeresen fordul a jogalkotóhoz a felmerült kérdések tisztázása érdekében és amennyiben szükséges, módosítási javaslatokat terjeszt be az érintett minisztériumoknak.

A következő időszak stratégiai feladata a meglévő, azonban jelenleg megerősítésre szoruló kétirányú kommunikáció fejlesztése, a kamara és a jogalkotó közötti szükség esetén napi szintű kommunikáció kiépítése.

7.4 EGYSÉGES ÉPÍTÉSZETI-ÉPÍTÉSÜGYI FOGALOMTÁR

Jelenleg az építésügyet érintő jogszabályok mindegyike rendelkezik saját fogalom-meghatározással, melyek sok esetben a különböző jogszabályokban eltérően vannak megfogalmazva, vagy nincsenek megfelelően körülírva. Ez jelentős értelmezéssel bíró bizonytalanságot eredményez mind a szakmagyakorlók, mind a hatósági ügyintézők esetében. A rosszul vagy egyáltalán nem definiált fogalmak adnak lehetőséget és okot arra, hogy az építészet hatóságok – azon belül az egyes ügyintézők is – egymástól eltérően értelmezzék a különböző jogi megfogalmazásokat.

Az Országos Építész Kamara egyik legfontosabb jövőbeli célja lehet, egy olyan egységes fogalomtár megalkotása, melyet a jogalkotó elé lehet tárnai, megteremtve ezzel a lehetőséget, hogy a különböző jogszabályokat egységes, kibővített fogalomtár alapján lehessen értelmezni.

Ennek összeállítása érdekében:

- Össze kell gyűjteni a tagság segítségével azokat a gyakorlatban felmerülő félreértelmezéseket, melyek a szakmagyakorlás folyamán problémát okoznak.
- Össze kell gyűjteni az összes olyan jogszabályt, melyeknek fogalommeghatározásaiban az építőiparral kapcsolatos fogalmak szerepelnek vagy kellene szerepelniük.
- A fentiek szerint összegyűjtött anomáliákra a Kamarának meg kell határozni egy széles körű fogalommeghatározási rendszert, melynek elemeit az összes ezzel kapcsolatos jogszabályba be lehet emelni.
- Az általunk összeállított fogalomtárnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a jogalkotóval való egyeztetések során a kamara segítő együttműködését felajánlva elérjük, hogy az általunk létrehozott rendszert a jogszabályokba beépíteni, alkalmazni lehessen.

Valószínűleg a fenti folyamat igen hosszadalmas lehet, de a tagság segítő közreműködésével a biztonságos jogszabályi környezet megteremtésének az alapja lehet. Amennyiben lesz egy ilyen egységes fogalomtár, annak alkalmazása esetén a folyamatosan változó jogi környezetben is el lehet érni egy viszonylag egységes értelmezést.

8. KAMARA ÉS A JOGALKALMAZÓK

8.1 AZ ÉPÍTÉSZ ÉS A JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

Az építész szakmagyakorlásának alapfeltétele a stabil, átlátható jogi környezet.

Jelenleg egy folyamatosan változó jogi környezetben dolgozunk, amelynek alapvetően negatív hatása van a tervezésre, az engedélyezési és kivitelezési folyamatokra. A tervezés-építés a természetéből adódóan hosszú folyamat, a beruházás előkészítése és tervezése folyamán módosított jogszabályok a már kialakított koncepció, sőt adott fázisban engedély beadása előtt álló komplett tervdokumentáció átdolgozását igénylik. A jogszabályok folyamatos változása, módosítása és azok gyors hatályba lépése a kiszámíthatóságot ellehetetlenítik. A módosítások okán a gyakran „salátarendelemben” megjelenő jogszabályok nem harmonizálnak egymással. Ez további korrekciókat, módosításokat indukál. Az építész folyamatos jogszabályi figyelésre kényszerül, és az előkészítésben, a tervezésben óriási időigény jelentkezik a hatályos jogszabályi „kutakodásra”, értelmezésre és a folyamatosan változó jogszabályok miatt felmerülő hiánypótlásra.

Alapvető célunk a jogalkotóval való együttműködési feltételek lehetőségén belül a jogszabályi rendszer stabilizálása, átláthatóvá tétele, egyszerűsítése, a túlszabályozottság és az ellentmondások megszüntetésével nemcsak a szakmagyakorló, hanem az építető-beruházó számára is kiszámíthatóvá tétele. Cél, hogy a jogszabályok ritkábban, rendszerelvűen (évi egyszer) előkészítetten kerüljenek módosításra, hatálybalépés idejük tegye lehetővé a rákészülést.

A szabályozási tervek, a helyi HÉSZ-ek is folyamatos felülvizsgálaton mennek keresztül, ezáltal az aktuális szabályozási terveknek és településképi rendeleteknek való megfelelés is napi feladat a tervezők számára. A ma már nagy területen kötelező főépítési konzultáció is sok problémát vet fel, mivel gyakran egy adott kérdés (pl. építési hely) értelmezése a főépítész részéről nem egyezik az építés hatóságéval.

A kamara az alábbi eszközökkel tud segíteni:

- jogszabályfigyelés a honlapon, hírlevélben,
- tájékoztató, figyelemfelhívó anyagok összeállítása, közzététele a honlapon, hírlevélben.

8.2 ÉPÍTÉSIGAZGATÁSI ÉS ÉPÍTÉSFEÜGYELETI RENDSZER

Az építésigazgatási és építésfelügyeleti rendszer is folyamatos változáson ment keresztül.

Az adott rendszerhez való alkalmazkodás, a helyi hatóságokkal való együttműködés területi szinten valósítható meg, ahogy ez több területen-megyében már működik. Jó példák mutatják, hogy a kormányhivatal építésügyi főosztálya, az állami főépítész és a területi kamara aktív jól működő kapcsolata által a tapasztalatok, közös egyeztetések a jogszabály-alkalmazásban a szakmagyakorlók számára nagy segítséget tudnak nyújtani.

Egységes, minden fél által elfogadott együttműködési formák kialakítása előremutató, hatékony eszközzé tud válni, ennek megteremtése a területi kamarák hatékony együttműködésével alakítható ki.

8.3 EGYSÉGES JOGÉRTELMEZÉS

Az egységes jogértelmezés a folyamatosan változó jogi környezetben napi feladatként jelentkezik, a napi gyakorlatban szembesülünk a jogszabály alkalmazás-értelmezés bizonytalanságaival. Az egyes hatóságok, sőt a hatóságokon belüli ügyintézők különböző értelmezései állandó egyeztetéseket igényelnek, a beadott építési engedélyek során hiánypótlásokat, az egyszerű bejelentések esetében pedig „hiányos bejelentésnek” minősítve elutasítást eredményez, ebből kifolyólag a tapasztalatok, statisztikai adatok szerint nagy számban többszöri ismételt egyszerű bejelentéssel érhető el annak befogadása.

Az egységes jogértelmezés alapját az egységes építészeti-építésügyi fogalomtár (lásd 7. pont) megalkotása és alkalmazása teremti meg.

Erősíteni kell a jogalkotó és a hatósági jogalkalmazók egységes jogértelmezését.

Erősíteni kell az egyes hatóságokon belüli ügyintézők egységes jogértelmezését.

Helyi területi szinten a szakmagyakorlók és a hatóságok egységes jogértelmezése érdekében a kamara a hatóságokkal való hatékony együttműködés kialakításával tudja segíteni a szakmagyakorlókat.

8.4 PARTNERSÉG

Az országos és területi kamaráknak minden szinten közvetlen kapcsolatot, kommunikációt, egyeztetési felületeket szükséges kiépíteni mind a jogalkotóval, mind az építésigazgatási, építésfelügyeleti, főépítészeti oldallal az egységes jogalkalmazás kialakulása érdekében.

A Kamarának el kell érnie – amit már több esetben kezdeményezett –, hogy az egyeztetések intézményesített keretek között, jogszabályi felhatalmazással történjenek, és ne legyenek attól függőek, hogy hol, milyen személyes kapcsolatot sikerül kiépíteni a helyi hatóságokkal. Ugyancsak cél, hogy naprakész tájékoztatást kapjunk arról, hogy milyen központi irányelvek, instrukciók alapján működnek az egyes hatóságok, hogy személyesen is részt vehessünk ezeken a tájékoztatókon annak érdekében, hogy a mainál sokkal egységesebb legyen a jogszabályok alkalmazása az egyes hatóságok részéről.

9. KAMARA ÉS A SZAKMAI SZERVEZETEK

9.1 SZAKMAI SZERVEZETEK

A Magyar Mérnöki Kamarával folyamatos a kapcsolatunk, hiszen mind a szakmánk összefügg, mind pedig egyazon törvény vonatkozik működésünkre, feladatainkra, felépítésünkre. A MÉSZ-szel, az MMA Építőművészeti Tagozatával, az Építőipari Vállalkozók Országos Szövetségével, az Országos Főépítészeti Kollégiummal mind-mind ugyancsak naprakész a kapcsolatunk.

A Lechner Tudásközponttal az utóbbi időben mélyült el jobban a kapcsolat, hiszen ez az a szervezet, amelyik a szakmánknak többféle szegmensével foglalkozik. Nagyon sokáig elsikkadt az a hihetetlen szellemi érték, ami a tervpályázatokkal kapcsolatban létrejött.

A MÉK együttműködik a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központtal mind az építészetet érintő kérdésekkel kapcsolatos véleményformálásban, mind pedig közös projektek szervezésében, végrehajtásában.

A MÉK tagja a Magyar Szakmai Kamarák Szövetségének, ahol a kamarák életére kiható, elsősorban működési kérdéseket is mód van megtárgyalni. A jó gyakorlatok megosztásából rengeteget tanulhatunk, még akkor is, ha igen eltérő feladat- és hatáskörrel rendelkezők a szereplők, különösen az elektronikus ügyintézésrel vagy az adatvédelemmel kapcsolatban. A hivatásrendi kamarák szerte a világon a demokratikus államok fontos intézményei, közttestületként, illetve civil szervezetként jelentős állami feladatokat látnak el. A Magyar Szakmai Kamarák Szövetsége tagjai teljes jogú és megfigyelői státuszban a Magyarországon működő csaknem valamennyi szakmai kamara.

Az MSZKSZ azzal a céllal jött létre és működik, hogy az egyes kamarák önállóságának sérelme nélkül, a kamarák együttműködésével növelje tagjai társadalmi súlyát és elismertségét, javítsa az információcserét, segítse az érdekérvényesítés lehetőségeit, fokozottan védje az egyes kamarák és tagjaik érdekeit. A szövetség párbeszédet folytat a civil szféra, a jogalkotó szervek, a versenyfelügyeleti és egyéb hatóságok képviselőivel a szakmai kamarákat érintő kérdésekben. Tagjai: Magyar Állatorvosi Kamara, Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara, Magyar Építész Kamara, Magyar Gyógyászati Kamara, Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara, Magyar Könyvvizsgálói Kamara, Magyar Mérnöki Kamara, Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara, Magyar Országos Közjegyzői Kamara, Magyar Orvosi Kamara, Magyar Ügyvédi Kamara, Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara.

9.2 KÜLKAPCSOLATOK ÉPÍTÉSZ KAMARÁKKAL, SZERVEZETEKEL

A szakmagyakorlás egyes részeit, így a diplomák kölcsönös és automatikus elismerését is EU-s irányelvek szabályozzák. Magyarország régóta tagja az ACE-nak, az európai építész kamarákat tömörítő szervezetnek. Az ACE 2021-es új elnöksége reményt ad arra, hogy két alapvető cél tekintetében megújítsa a szervezetet:

Valódi információs platform legyen, ahol a tagországok egymás kamarájában folyó tevékenységekről közvetlenül értesülnek.

Legyen az EU Parlament és Bizottság szakmai tanácsadója építészetpolitikai ügyekben, ezáltal legyen befolyása az európai jogalkotásra. Itt két fő területen kell előre lépni: a közbeszerzések területén és a díjszámítás területén. Mindkét terület EU-s szabályozású és jelenleg nem az építészek és nem az építészet és a köz érdekeit képviselik a szabályozások. Ezt az ACE új elnöksége felismerte, és a következő években ennek a helyzetnek a megváltoztatásán fog dolgozni.

A MÉK külügyei az ACE-n kívül a szomszédos országokkal való közvetlen kapcsolattartás fontosságát jelentik, hiszen a szakmagyakorlóink egy része ott is dolgozik, illetve ezekből az országokból érkeznek hozzánk építészek konkrét projektekre. Joggal ez a terület pontosan körül van határolva, ennek működésében nem tapasztalunk zavarokat.

A MÉK az elmúlt évtizedekben is kiegyensúlyozott külpolitikát képviselt, valamennyi szakmai szervezetben érvényesítette a magyar érdekeket.

A MÉK tagja az ENACA-nak, az európai kompetens hatóságok szervezetének, mely azokat a szervezeteket tartalmazza, amelyek a szakmai jogosultságokat adják az adott országokban. Az ENACA-n keresztül tudjuk a kamarai jogosultságok érvényesítését az európai országokban érvényesíteni, így ennek a szervezetnek is tagja kell, hogy maradjon a MÉK a következő időszakban.

A MÉK rendszeresen tart személyes egyeztetéseket a V4-országok részeként a lengyel, a cseh és a szlovák építész kamarákkal.

9.3 ÉPÍTŐIPARI SZERVEZETEK

A Magyar Építész Kamara szorosan együttműködik az építőipari szervezetekkel, különösen az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségével az iparágat érintő, a jogalkotással kapcsolatos előkészítő, véleményező és kezdeményező munkában. Ennek célja, hogy az építőipar különböző ágai, úgymint a tervezők és a kivitelezők egységesen tudjanak fellépni érdekeik érvényesítésében. Ennek során folyamatos

konzultációk szükségesek az aktuális jogszabályi kérdésekről, a szakmát érintő problémákról és megoldási javaslatokról. Cél, hogy az egyes szervezetek tájékoztassák partnereiket az általuk végzett, a piac állapotát jelző felmérésekről és az ebből leszűrt tapasztalatokról.

A Magyar Építész Kamara a továbbképzések és kiadványok szervezése terén együttműködik a hazai építőanyag-gyártó és építőipari szervezetekkel, szakmai szövetségekkel. Ezt az együttműködést a továbbiakban is fenn kell tartani, biztosítva ezáltal, hogy a Kamara tagjai első kézből értesülhessenek az építőipar aktualitásairól, újdonságairól. Cél továbbá, hogy az építőipari szektor cégei támogatóként is megjelenjenek a Kamara szakmai rendezvényein, és szerteágazó együttműködési megállapodásokkal támogatást nyújtsanak.

10. KAMARAI KOMMUNIKÁCIÓ

10.1 KÉTIRÁNYÚ KOMMUNIKÁCIÓ A TAGOKKAL

A MÉK eredményes működésének alapfeltétele a kétirányú kommunikáció a tagokkal, hiszen így tudja közvetíteni mindazt az információt, ami a tagok mindennapi munkáját, a szakmai élet történéseit, a Kamara működését érinti, illetve ezen keresztül tudják a tagok jelezni a problémáikat, javaslataikat, igényeiket. A MÉK legfontosabb célja, hogy az információk naprakészen jussanak el a tagsághoz, ehhez kell működtetnie a már meglévő felületeket, illetve létrehozni a szükséges további platformokat, illetve el kell érnie, hogy a tagság éljen ezekkel a lehetőségekkel, ne csak igényelje, hanem be is fogadja az információkat. Folyamatosan növelni kell a felületek iránti érdeklődést, fel kell hívni a figyelmet az információáramlás fontosságára. A szakma szempontjából kiemelten fontos kérdésekben az elmúlt időszakban is többször alkalmazott felmérésekhez hasonlóan közvetlenül kell megszólítani a tagságot, és felmérni, kikérni a véleményét az adott témában. Mindeközben – a lehetőségeknek megfelelően – folyamatosan be kell számolni a tagságnak az érdekérvényesítés során tett lépésekről és a jelentős, széles szakmai kört érintő kérdésekben tájékoztatni kell őket az elnökség álláspontjáról.

Ezzel párhuzamosan a tagság aktivitását is növelni kell, hogy aktívan vegyen részt a kommunikációban, és jelezze a problémáit, javaslatait, kérdéseit, hiszen a tagság inaktivitása esetén nem biztosítható a kétirányú kommunikáció. Alapvető követelmény és feladat az ehhez szükséges felületek, módszerek biztosítása.

A kommunikáció eszközei, felületei:

- MÉK-honlap,
- MÉK-hírlevél,
- közösségi felületek,
- Építész Közlöny,
- eseti kiadványok,
- közvetlen felmérések, kérdőívek.

10.2 KÉTIRÁNYÚ KOMMUNIKÁCIÓ A TERÜLETI KAMARÁKKAL

A területi kamarák és a MÉK közötti aktív együttműködés és gyors információcserre alapvető fontosságú a tagság igényeinek magas szintű kielégítése érdekében. A jelenleg jól működő kommunikáció fenntartására és továbbfejlesztésére a jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítani.

A MÉK kommunikációja a Területi Kamarákkal több szinten történik. A tagokkal történő kommunikációhoz hasonló általános információáramlás az előzőekkel megegyező platformokon zajlik. A MÉK elnöksége és a Területi Kamarák elnökei közötti kommunikáció egyik alapvető eleme a rendszeresen megrendezésre kerülő Területi Elnökök Testületének tanácsadó, döntés-előkészítő ülése, ahol a területi kamarák nézetei, problémái és igényei kerülnek folyamatos egyeztetésre. A Területi Elnökök Testülete üléseinek tanácsadó, döntés-előkészítő jellegét fenn kell tartani, ehhez az szükséges, hogy az ülések rendszeresen megrendezésre kerüljenek, az üléseken megtárgyalandó anyagok előkészítése időben megtörténjen, azokat a Területi Kamarák elnökségei megtárgyalják, és az Elnökök az elnökségük véleményét tudják képviselni az üléseken.

Ugyancsak közvetlen a kommunikáció a MÉK és a Területi Kamarák titkárságai között. A titkári értekezletek elősegítik az egységes jogalkalmazást és a területi kamarától független egységes eljárásmenet kialakítását. Kiemelt cél, hogy a szakmagyakorlók – függetlenül attól, hogy mely területi kamara tagjai – az ügyintézés során egységes tájékoztatást kapjanak, egységes legyen az ügyintézés és ügyeik során hozott döntések elbírálása. Ennek érdekében – különös tekintettel a részben a járványhelyzet miatt megváltozott ügyfélszokásokra – gyakoribb egyeztetések szükségesek a napi ügymenetet biztosító titkárok és titkári munkatársak között.

A megbeszélések gyakoriságát az aktuális témák és a felmerült kérdések befolyásolják. Ezen alkalmak a vélemények ütköztetésén és a problémák átbeszélésén túl lehetőséget adnak a személyes kapcsolatok építésére is, melynek eredményeképpen gördülékenyebbé válhat a szervezetek közötti munkavégzés, ezért a találkozók rendszerességére a jövőben nagy hangsúlyt kell fektetni.

A MÉK legfontosabb célja, hogy az információk naprakészen jussanak el a Területi Kamarákhoz, ennek technikai feltételei jellemzően biztosítottak, illetve az esetlegesen szükséges új felületek biztosítandók.

Elengedhetetlen annak elérése, hogy a kommunikáció másik iránya is működjön, azaz a Területi Kamarák is aktívan jelezzék észrevételeiket, véleményüket, igényeiket a MÉK felé. Ennek érdekében folyamatosan növelni kell a felületek iránti érdeklődést, fel kell hívni a figyelmet az információáramlás fontosságára.

Alapvető feladat a párbeszéd körének bővítése a problémafelvetéstől a döntési folyamatokon át a végrehajtásig, az együttgondolkodás, a tervezés és a megvalósítás hármas egységének erősítése.

A kommunikáció eszközei, felületei:

- MÉK-honlap,
- MÉK-hírlevél,
- közösségi felületek,
- TET-ülések,
- Titkársági értekezletek,
- közvetlen felmérések, kérdőívek.

10.3 KOMMUNIKÁCIÓ A TÁRSADALOMMAL

A Magyar Építész Kamara akkor tudja a tagjai és az építészet érdekeit képviselni, ha meg tudja szólítani a társadalmat, ha el tudja érni, hogy az építészet, az épített környezet minősége a maihoz képest sokkal inkább a közbeszéd része lesz. A Kamarának növelnie kell az építészek presztízsét, elismertségét, ennek érdekében hatékony kommunikációval kell tudnia bemutatni, elfogadtatni a közvéleménnyel, hogy miért fontos az építész munkája, miért van szükség építészre. Ezen cél eléréséhez megfelelő színvonalú, közérthető kiadványok, rendezvények, médiamegjelenések szükségesek. A Kamarának meg kell találnia azokat a fórumokat, felületeket, amelyekkel el tudja érni a közvéleményt, és proaktívan kell működnie ezen a területen. A társadalmi ismertség és elismertség növelése érdekében lépéseket kell tenni a laikus közvélemény irányába. Első lépésként eszközt kell találni az építetők és a kivitelezők hatékony megszólítására. Új kapcsolódási pontokat és együttműködési lehetőségeket kell feltárni a társművészetek képviselőivel, a kulturális résztvevőkkel, valamint a médiával és a társszervezetekkel.

Ezzel párhuzamosan mintegy kulturális misszió keretében kell tudnia képviselni, bemutatni az épített környezet fontosságát, értékeit. Ez a munka minden korcsoportot és társadalmi csoportot meg kell tudjon szólítani, ennek a munkának el kell kezdődnie az óvodai neveléssel, és tartania kell odáig, hogy elérje a társadalom minden rétegét. Ki kell dolgozni azokat a programokat, amellyel az oktatás egyes fázisaiban képviselhetőek az épített környezet értékei, érzékenyíthetőek az egyes korcsoportok annak érdekében, hogy mindenki számára fontos legyen azon élet-tér minősége, amelyben él. Növelni kell a kamara szerepét a társadalom vizuális kultúrájának fejlesztésében. Szemléletformáló anyagok, előadások, kiállítások se-

gítségével erősíteni kell a táji, a települési, valamint az épített környezettel szembeni minőségi elvárások színvonalát annak érdekében, hogy az építészeti nivå ne csupán egy szűk szakmai kör, hanem az egész társadalom számára elvárás legyen.

Ennek eszközei lehetnek az építészeti értékeket bemutató kiadványok (pl. Magyar Építészet 2010–20), a média- és az online felületek. Ebben a munkában elengedhetetlen a Területi Kamarák együttműködése és közreműködése, a helyi médiák megtalálása, a megfelelő színvonalú helyi rendezvények szervezése.

A Területi Kamarák helyben közvetlen kapcsolatot tudnak kialakítani és fenntartani a társadalom különböző képviselőivel, szervezeteivel, közösségeivel, legyen az civil, kulturális, oktatási, önkormányzati, piaci-gazdasági résztvevő, vagy a helyi médiák. A helyben szervezett tartalmak, helyi lakosokat, közösségeket közvetlenül érintő és megszólító szakmai programok (kiállítások, kiadványok, sajtómegjelenések, helyi pályázatok, díjazások) mind a tagok, mind a befogadó közönség mind a sajtó-média számára közvetlenül tudják közvetíteni az építészeti értékeket, az építészetre irányítják a figyelmet ezzel ismertségüket, elfogadásukat növelve.

10.4 KOMMUNIKÁCIÓS FELÜLETEK, TECHNIKÁK

A Magyar Építész Kamara kommunikációja a digitális térben a MÉK honlapjának, hírlevelének, közösségi felületeinek és közvetlen e-mail-megkereséseinek, online felméréseinek segítségével történik.

A honlapon keresztüli gyors és rendszeres híradás részben megvalósult, az elérhető tartalmakat tovább kell bővíteni. Mindezen túl a MÉK honlapjának korszerűsítése, megújítása a közeljövő feladata. A cél, hogy egy könnyebben áttekinthető, informatív, sokoldalú, megfelelő grafikai színvonalú honlap jöjjön létre. Fontos, hogy könnyen tudjon tájékozódni az ügyeit intéző kamarai tag és az érdeklődő látogató egyaránt, illetve hogy a kamara életének, működésének naprakész információi is egyszerűen elérhetőek legyenek.

A rendszeresen megjelenő hírlevelet szükség esetén ki kell egészíteni tematikus, csak egy-egy szakmagyakorlóit érintő, célzottan nekik kiküldésre kerülő anyaggal, melyben a kamarai élet rájuk vonatkozó elemei, az őket érintő kötelezettségek, jogszabályváltozások, szakmai programok kerülnek bemutatásra.

Fontos cél, hogy az aktuális hírek, közlemények a honlappal párhuzamosan elérhetőek legyenek a gyorsabb elérést biztosító közösségi médiákban. A Kamara ezen felületeken meglévő jelenlétét folyamatosan népszerűsíteni kell.

A célzott információcsere és a tagok véleményének megismerése szempontjából kiemelt jelentőségű a közvetlen online megkeresések, felmérések eszköze. A kö-

zelmúltban tapasztalt reakciók alapján fontos témákban, jól megfogalmazott kérdésekkel megfelelő aktivitás érhető el a tagok részéről. A kérdőívek hasznosságába vetett bizalom megőrzése érdekében elengedhetetlen a kérdőívek eredményeinek bemutatása, illetve annak kommunikálása, hogy ezek alapján a MÉK milyen lépéseket tett, milyen eredményeket ért el.

A kommunikációs felületek meghatározásánál, működtetésénél nem feledkezhetünk meg arról, hogy a tagság korfája igen széles, éppen ezért a jelentősen eltérő generációk más-más csatornákon keresztül érhetőek el, és eltérő kommunikációt igényelnek, azaz olyan kommunikációs stratégiát kell felállítani, amellyel minden célcsoportot el tudunk érni.

A MÉK kommunikációja a digitális felületeken túl kiegészül a rendszeres és egyedi nyomtatott kiadványokkal (Építész Közlöny, Építész Évkönyv).

A mintegy 10 000 példányban megjelenő Építész Közlöny feladata a MÉK életének bemutatásán túl az aktuális hírek, közlemények továbbítása. A másik feladat az építészeti közélet, az építészek, építészirodák, aktuális építészeti alkotások bemutatása. A Közlöny jelenlegi sokszínűségét a továbbiakban is fenn kell tartani.

Az Építész Évkönyv évente mutatja be a Kamara főbb történéseit, az adott év társadalmi és kamarai elismerésben részesült kamarai tagjait.

A Területi Kamarák a digitális és nyomtatott felületeken kívül a hagyományos- az utóbbi időben még jobban felértékelődött- közvetlen emberi kapcsolatot biztosító személyes találkozók szervezésével tudják tagjaikat szakmai közösségé szervezni, összetartozásukat, közösségüket fenntartani. Ezekre az emberi kapcsolatokra, szakmai és közvetlen beszélgetésekre a mai digitális térben is nagy -még nagyobb- szükség van. Egy személyes részvételű szakmai nap értékét nem (csak) az előadások, hanem a szünetekben és az előadás végi közvetlen beszélgetések adják.

10.5 MÉDIAKAPCSOLATOK

A Magyar Építész Kamara és az építészet megjelenése a nyomtatott és digitális médiákban nem elégséges. A MÉK nyilvános megjelenései minimálisak, leginkább a különböző díjátadók résztvevőjeként szerepelt a híradásokban. A megjelenések gyakoriságán változtatni kell, részben a különböző rendezvények kapcsán, részben pedig a saját állásfoglalások, vélemények közvetítésével, nyilvánosságra hozatalával.

A Nemzeti Építészetpolitika is célkitűzésként fogalmazta meg, hogy az építészetnek a társadalmi közgondolkodás szerves részévé kell válnia, hogy a kiváló minőségű, közpénzből vagy akár magánérből létrejött eredményeket be kell mutatni

és népszerűsíteni kell. Ennek a kormányzati koncepciónak a mentén kell támogatást szereznie a Kamarának ahhoz, hogy eljuthasson a közmédiák felületeire, ebben igénybe kell venni minden Kamarán belüli és Kamarán kívüli kapcsolati rendszert.

Szükséges felállítani azt a minden Területi Kamara számára elérhető adatbázist, amelyből tájékozódni lehet arról, hogy hol, milyen írott és elektronikus médiával áll kapcsolatban a Kamara, melyek azok a médiák, kik azok az emberek, akiket el lehet érni, hogy a Kamara üzenetei, véleménye eljuttatható legyen a közvéleménynek. A Területi Kamarák saját működési területükön közvetlen helyi média kapcsolatokat tudnak kiépíteni, ezeken keresztül rendszeresen megjelenni a médiában, sajtóban.

11. KAMARAI SZOLGÁLTATÁS

11.1 TITKÁRSÁGOK MŰKÖDÉSE, E-ÜGYINTÉZÉS

A titkárság a kamara ügyviteli szerve, amely jogszabályban, alapszabályban, az országos szabályzatokban foglalt, illetve a küldöttgyűlés, a taggyűlés, az elnök és az elnökség által meghatározott feladatokat látja el. A kamarai működés alapja a titkárságok működése, mivel a titkárság az, aki folyamatosan kapcsolatban áll a szakmagyakorlókkal. A titkárságok a közigazgatási feladatok ellátása mellett rendezvényeket, továbbképzéseket is szerveznek és bonyolítanak le.

Az országos kamara e-Ügyintézés rendszerében a szakmagyakorlók ellenőrizni tudják a területi kamarák tagsági nyilvántartásban rögzített személyes adataikat, továbbképzéseiket (kötelező és szakmai), továbbá az aktív tagsággal rendelkező tagok tanúsítási kérelmet nyújthatnak be beruházáslebonyolító és/vagy beruházáslebonyolító műemlékek területén a MÉK elnökségéhez.

A felhasználó hiteles és biztonságos azonosítása érdekében a rendszert ügyfélkapus belépéssel is elérhetővé tesszük. Ezt követően a szakmagyakorlók további, a területi kamarák feladat- és hatáskörébe tartozó elsőfokú ügyek lefolytatása is megtörténhet online módon az országos kamara által fejlesztett és üzemeltetett rendszerben.

A titkárságoknak meg kell felelniük napjaink sokrétű kihívásainak, de a professzionális és hatékony munkavégzéséhez elengedhetetlen a megfelelő elhelyezés és a korszerű számítógépes park biztosítása, illetve a folyamatos motiváció fenntartása.

A Területi Kamarák helyi jelenléte pedig lehetővé teszi továbbra is a közvetlen személyes elérhetőséget, kommunikációt mind a tagjaink, mind a tájékoztatást, információt kérők számára.

11.2 A KAMARA SZAKMAGYAKORLÁST ÉRINTŐ SZOLGÁLTATÁSAI

A szakmai továbbképzések témakörét az aktualitásokra fókuszálva szükséges naprakészen tartani és bővíteni. A személyes jelenlét mellett megnőtt az igény az online elérhető képzésekre is, amelyre továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetni.

Ezek mellett azonban olyan képzések előkészítése és szervezése is szükséges, amelynek során egy-egy témával kapcsolatos ismeretek kellőképpen elmélyítthe-

tőek. A kontaktórák „oktatási” típusú, többnapos képzés segítheti a minőségi szakmagyakorlást.

11.3 A KAMARA BIM-SZOLGÁLTATÁSAI

A Magyar Építész Kamara az épületinformációs technológia jelentős hazai szereplőit tömörítő Magyar BIM Szövetség (MABIM) – különösképp a benne szerepet vállaló oktatási intézmények – képviselőit bízza meg a BIM-technológia építész szakmagyakorlókkal való megismertetésével, annak széles körű hazai bevezetésének és a szakemberek továbbképzésének érdekében.

Ennek során az oktatott BIM-témakörök összehangolása szükséges a szakképzésben részt vevő diákok, a felsőoktatásban részt vevő hallgatók és a szakmagyakorló építészek és mérnökök továbbképzése között. Eltérő tartalmú és eltérő mélységű tudásanyag átadása szükséges a különböző felsőoktatási célcsoportok esetén:

- Az alapképzésben elsősorban a BIM-módszertan alapjait, a modellépítéshez kapcsolódó ismereteket szükséges átadni.
- A mesterképzés specializációjában már megkezdődhet a különböző érdeklődési területeknek megfelelő (tervezést, vagy inkább kivitelezést, esetleg üzemeltetést támogató) módszertanok elsajátítása.
- A szakmérnöki képzésben pedig a teljes BIM-alapú projektmenedzsmentet átfordító elméleti és gyakorlati tudás elsajátítása, a vonatkozó szabványok ismerete

és alkalmazása az elsődleges cél. Ebben a fázisban a modellépítés már nem jelenik meg hangsúlyos elvárásként, sokkal inkább a BIM-modellek ellenőrzésére, „feldolgozására”, felhasználási lehetőségeinek elméleti és gyakorlati módszertanaira és az ezekhez szükséges szabályokra kerül a hangsúly.

A különböző célcsoportoknak szóló tananyagok folyamatos fejlesztés alatt állnak, és bár szükségszerű, hogy legyenek közös anyagrészek (pl. BIM-alapfogalmak), a rendelkezésre álló időkeret és a képzés kimeneteleként megszerzendő kompetencia szempontjából differenciálni szükséges az átadott ismereteket.

Fentieket figyelembe véve a MÉK véleménye szerint a szakmagyakorlók továbbképzésének (kamarai képzéseknek) is célszerű alkalmazni a moduláris oktatást a kamarák által képviselt jogosultságoknak megfelelően.

Nem lehet egységes képzést adni egy vezérigazgatónak, egy építésügyi hatósági ügyintézőnek, egy vezető tervezőnek és egy épületgépész modellezőnek. Szintén szét kell választani a szoftvergyártók és disztribútorok szoftverhasználati képzéseit és a nem szoftveres BIM-kompetenciákat nyújtó képzéseket:

- egy építésirodai szerkesztő-modellezőnek fontos, hogy pontosan tudja, mire képes a legfrissebb ArchiCAD stb. kiadás, csakúgy, mint
- egy épületgépész mérnökirodai szerkesztő-modellezőnek a Revit/MagiCAD stb. szoftver képességeivel kell tisztában lennie.

A szakági szerkesztő-modellezőket összefogó szakági BIM-„menedzsereknek” viszont tudniuk kell irányítani a saját munkatársaikat, és egyben kommunikálniuk kell tudni a többi szakág hasonló irányító szakembereivel, és felelőséget kell vállalniuk a saját munkarészük minőségéért.

Ugyanígy a műszaki ellenőrnek nem kell rendelkeznie a modell-előállításához szükséges kompetenciával, viszont az építési helyszínen a modell alapján ellenőrizni és visszajelzést kell tudnia adni a megvalósulás (kivitelezés) minőségéről a korszerű megoldások és okoseszközök használatával.

Végezetül, de nem utolsósorban az építész tervezőnek mint generáltervezőnek szükséges értenie a teljes folyamatot, felelősen vállalkozni, szerződni és kommunikálni a megrendelővel, a fővállalkozóval és a társtervezőkkel.

A Magyar Építész Kamara Elnöksége úgy döntött, hogy a szakmagyakorlók részére meghirdetendő BIM-képzések koordinálását, megszervezését a felsőoktatási képzést már sikeresen meghonosító Magyar BIM Szövetségre bízta, akik tapasztalataik alapján kellő részletességgel átlátják a szükséges kompetenciák teljes vertikumát és képesek a BIM-technológia gyors fejlődését lekövetve a magyar szakmagyakorlók folyamatos továbbképzését koordinálni.

11.4 A KAMARA KULTURÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

KULTURÁLIS MISSZIÓ – MEGISMERTETÉS ÉS ELISMERTETÉS

A MÉK sikeres kezdeményezése a szakmai hozzájárulási alap létrehozása, amelyből a tagság szakmai továbbképzését, tájékoztatását szolgáló projektek finanszírozhatók. A pályázat útján kiosztásra kerülő összegből az építész szakmát érintő, széles körű (regionális, országos) érdeklődésre számot tartó kiadványok, könyvek, szakmai napok és szakmai díjak finanszírozhatók.

A honlapon keresztül továbbra is biztosítandó a gyors és rendszeres híradás a kamarai életről, általános tájékoztatóanyagok készültek a kamarai tagsággal, a jogosultságok megszerzésével és a szakmagyakorlási tevékenység során felmerülő kötelezettségekkel, valamint a főbb jogszabályváltozásokkal kapcsolatban.

A Magyar Építész Kamara és a Területi Kamarák szervezésében és támogatásával az eddigiekhez hasonlóan rendezvényekkel, kiadványokkal kell népszerűsíteni a magyar építészetet, az építészeket, az épített környezet értékeit.

A már korábban is meghirdetett fotópályázathoz hasonlóan további pályázatokkal, interaktív események szervezésével kell megszólítanunk a Kamara tagságát és a közvéleményt annak érdekében, hogy az építészet a társadalmi közbeszéd része lehessen, illetve megfelelő visszacsatolásokat kapjunk mindarról, amit a szakma és a szakmán kívüliek gondolnak az építészetről, építészekről.

A Magyar Építészeti Társaság 2010–20 az elmúlt évtized kiemelkedő kortárs magyar építészeti alkotásait és az alkotókat bemutató új magyar és angol nyelvű kiadvány olyan jó példák gyűjteménye, mely a szakmagyakorlók és a laikusok érdeklődésére is számot tarthat és emeli az építészet, valamint az építészek szakmai elismertségét. A kiadvány egy sorozat első eleme, a későbbiekben folytatni kell a művek bemutatását, illetve ki kell egészíteni a 2000–2010 közötti időszak feldolgozásával, illetve ki kell alakítani a bőségesebb tartalmat elérhetővé tevő, kutatható online felületet is.

11.5 A KAMARA EGYÉB SZOLGÁLTATÁSAI

A Kamara ügyviteli, szakmai és kulturális szolgáltatásain túl igyekszik olyan egyéb szolgáltatásokat biztosítani, amelyek a szakmagyakorlók mindennapi életéhez kapcsolódnak.

Ennek keretében online felületet biztosít:

- a meglévő épületek eredeti tervezőinek kereséséhez, felkutatásához,
- a szakmagyakorlók közleményeinek megjelenéséhez, különösen a lezáratlan szerződéseket illetően,
- az állásajánlatok, álláskeresések megjelenéséhez,
- a tervpályázati és közbeszerzési felhívások megjelenéséhez.

A Kamara keresi azokat a lehetőségeket, ahol a tagjai nevében egységesen fellépve, kedvezőbb szerződéses feltételeket tud elérni és biztosítani tagjai számára egyes szolgáltatások igénybevételét illetően. Ezek körébe tartoznak például a különböző biztosítások, flottakedvezmények, eszközvásárlások.

12. KAMARA GAZDÁLKODÁSA

12.1 TAGDÍJRENDSZERE

A tagdíj nem cél, hanem eszköz. A tagdíj továbbra is egységes kell legyen, hiszen az elmúlt negyedszázad alatt nem sikerült semmilyen, árbevételhez vagy egyéb más mutatóhoz kapcsolódó differenciált tagdíjszámítási rendszert kidolgozni. Vannak, akik egészen egyszerűen elvi okok miatt csak az egységes tagdíjat tartják elfogadhatónak.

Meg kell határozni, hogy kamaraként milyen munkát akarunk elvégezni rövid és hosszú távon, és ehhez milyen anyagi forrásokra van szükségünk. Ezt az elemzést minden kamarának (terület és országos) el kell végezni. Ebből kiderül, hogy mekkora bevétel lenne szükséges ahhoz, hogy a már most is jelentősen csökkenő és bizonytalanságokkal terhelt, netalán teljesen elapadó kormányzati támogatás nélkül is biztosítható legyen egy adott kamara működése, és megvalósítható legyen minden olyan szakmai program, amelyet fontosnak ítélünk. Fel kell derítenünk minden olyan bevételi lehetőséget, amely a tagdíjjal együtt biztosítja, hogy a kamara úgy működjön, ahogy elvárjuk. A költségigény megállapítása után kezddhetünk el beszélni a tagdíj nagyságáról. Összefoglalva:

- Meg kell határozni a kamara feladatait.
- Meg kell határozni az ehhez tartozó költségeket és az ehhez tartozó fiktív tagdíjat.
- Az egyéb bevételek feltérképezése.
- A szükséges és jelenlegi tagdíj mértékének összevetése, az egyéb bevételek miatti korrekciók elvégzése.
- A tagdíj mértékének megállapítása.

Az alapelven, amely a tagdíj mértékének megállapítását az elvégzendő feladatokhoz köti, nem szabad változtatni.

A tagdíj megosztásának kialakított rendszere, kiegészülve a létrehozott országos hozzájárulási alappal, megfelelő kompenzálást biztosít minden kamara számára.

12.2 VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉG

A vállalkozási tevékenység jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló, vagy azt eredményező üzletszerűen végzett gazdasági tevékenység, amelyet a Magyar Építész Kamara céljainak eléréséhez, feladatai elvégzésének, megvalósításának érdekében folytathat. Ez elsősorban oktatási tevékenység, ismeretterjesztő tevékenység, rendezvények szervezése, rendezvények lebonyolítása, kiadványok létrehozása és értékesítése, másodsorban pedig akár bérbeadási tevékenység, de akár MÉK-logóval ellátott egyedi tárgyak értékesítése is lehet.

A kamara elsődlegesen nem folytathat gazdasági-vállalkozási tevékenységet. A gazdasági-vállalkozási tevékenység nem veszélyeztetheti az alapcél szerinti tevékenységet. Az éves összes bevétel 60 százalékát nem érheti el a gazdasági-vállalkozási tevékenységből származó bevétel.

12.3 SZOLGÁLTATÓI TEVÉKENYSÉG

A Magyar Építész Kamara öngazgatása körében kamarai tagok, a névjegyzékében szereplő szakmagyakorlói és más érdekelték számára hozzáférhető szolgáltatásokat nyújt. Ennek keretében Építész Közlöny címmel rendszeresen megjelenő újságot ad ki, bárki számára ingyenesen hozzáférhető internetes honlapot működtet www.mek.hu címen.

Szervezi a továbbképzést, az általa elbírált szakmai továbbképzések programját, adatait nyilvántartja, honlapján keresztül működteti az Online Továbbképzési Információs Rendszert (OTIR), az építészeti tevékenységhez kapcsolódó jogosultságok megszerzése érdekében konzultációval és felkészülési jegyzettel segíti a jogosultsági vizsgára, beszámolóra történő felkészítést, felállítja és működteti az építészeti tevékenységhez kapcsolódó mediátori szolgálatot, tervpályázatokkal kapcsolatos szolgáltatásként felkérésre vállalja a terv- és referenciapályázat szakszerű kiírásának elkészítését, országos összesítésben közzéteszi az építészeti tevékenységet folytató, területi kamarák nyilvántartásába bejegyzett vállalkozásokat. A kamara szolgáltatói tevékenysége keretében építészeti témájú kiadványokat jelentet meg, kutatásokat készít.

Ezenkívül egyéb, a küldöttgyűlés vagy az elnökség döntése szerinti szolgáltatásokat nyújt, például Facebook-oldalt működtet mind a kamarai szakmagyakorlók, mind a kamara tevékenysége iránt érdeklődő laikusok informálása érdekében, pályázatokat ír ki, például fotópályázat, illetve a kamarához tartozó szakterületeket (építészet, műemlékvédelem, belsőépítészet, táj- és kertépítészet, település-

tervezés, területrendezés, tűzvédelem) népszerűsítő, a szakmagyakorlást segítő, a szakmagyakorlók munkáját bemutató, dokumentáló, az építészek összetartozását erősítő szakmai feladatok megvalósítására hozzájárulási alapot működtet.

